

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA

2022.

Broj: 01-02-06-11-1-2968-7/22

Sarajevo, maj 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	14
5.1	Nadležnosti Ministarstva utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru FBiH	14
5.2	Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS)	18
5.3	Drugostepeni upravni postupak	18
5.4	Vršenje ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH	20
5.5	Prelazak Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje na trezorski način poslovanja	21
5.6	Centralna harmonizacijska jedinica	22
5.7	Interna revizija	23
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	24
6.1	Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja	24
6.2	Izvještavanje	25
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	25
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	26
7.1.1	Prihodi i primici	26
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	26
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	26
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	27
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	29
7.1.2.4	Kapitalni transferi	33
7.1.2.5	Izdaci za kamate	37
7.1.2.6	Izdaci za finansijsku imovinu	37
7.1.2.7	Izdaci za otplatu dugova	37
7.2	BILANS STANJA	38
7.2.1	Stalna sredstva	38
7.2.1.1	Stalna sredstva	38
7.2.2	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	39
7.2.3	Dugoročne obaveze i razgraničenja	40
7.2.4	Popis sredstava i obaveza	40
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	42
9.	JAVNE NABAVKE	42
10.	NADLEŽNOST MINISTARSTVA U VEZI VOĐENJA GLAVNE KNJIGE TREZORA	43
11.	OSTALI NALAZI	49
11.1	Migracija softverske aplikacije ISFU (Oracle E-Business Suite) na novu verziju	49
11.2	Zamjena interno razvijenih desktop aplikacija za podršku procesima pomoćnih evidencija	51
11.3	Projekti finansirani kreditnim i grant sredstvima	51
12.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	54
V.	PRILOZI	59
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	59
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	59

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva finansija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Rashodi za plaćene obaveze po vanjskom dugu u iznosu od 3.315.862 KM, nisu iskazani sa 31. 12. 2022. godine što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju u periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja. Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti da se Budžetom FBiH za 2022. godinu obezbijede dovoljna sredstva za izmirenje ovih obaveza (tačka 6.1 Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva finansija za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Ministarstvo se nije pridržavalo načela zakonitosti i efikasnosti jer nije rješavalo u zakonski utvrđenom roku po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH. U toku godine riješeno je svega 18,7% predmeta koji datiraju iz 2016. godine, a sa 31. 12. 2022. godine je 6.497 neriješenih predmeta, što je više za 234 predmeta u odnosu na 2021. godinu (tačka 5.3 Izvještaja);**

2. Nisu osigurani uslovi za primjenu odgovarajućih stopa doprinosa na naknade za rad u komisijama, što je uticalo na to da obračun naknada zaposlenicima kod budžetskih korisnika po osnovu angažovanja u komisijama nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima (tačka 5.1 Izvještaja);
3. Radno vrijeme u Ministarstvu iznosi 40 sati sa uračunatim dnevnim odmorom u toku radnog dana, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe. Navedeno ima za posljedicu i da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu (tačka 7.1.2.1 Izvještaja);
4. Za potraživanja po kreditima iz ranijih godina, koji su po osnovu supsidijarnih sporazuma s Federacije BiH preneseni na krajnje korisnike, kao i za ona za koje postoji reprogram, u iznosu najmanje od 13.766.706 KM, nisu preduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 10. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Registar budžetskih korisnika Federacije BiH nije usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, jer u okviru Parlamenta FBiH i Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH vode po tri budžetska korisnika, sa jednim identifikacionim brojem (tačka 5.1 Izvještaja);**
- **Ministarstvo nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava, niti je budžetskim korisnicima blagovremeno dostavilo instrukciju o postupanju u vezi revalorizacije, s obzirom na to da je saznanje o rastu cijena objavljeno u januaru 2023. godine. Budžetski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjem nivou, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4% (tačka 5.1 i 7.2.1.1);**
- **Na osnovu saglasnosti Ministarstva iz prethodnog perioda, za razvojno-investicijske projekte pojedini budžetski korisnici otvorili su namjenske račune izvan Jedinstvenog računa Trezora, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH. Za ove račune nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijski izvještaji, na šta je i do sada ukazivano u izvještajima o finansijskoj reviziji (tačka 5.1 i 11.3 Izvještaja);**

- Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021–2025., kao jedna od aktivnosti u nadležnosti ovog Ministarstva je nastavljano uvođenje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvještavanja budžetskih korisnika. U 2022. godini Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti na realizaciji ove aktivnosti, što može uticati na realizaciju krajnjeg roka (tačka 5.2 Izvještaja);
- Od prelaska Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH na državni nivo nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza, niti je izvršena verifikacija obaveza prema dobavljačima, za plaće i naknade zaposlenika i ostale obaveza i potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora FBiH u knjigovodstvenim evidencijama ovih institucija. Za poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku ovih institucija zaduženo je Ministarstvo (tačka 7.1.2.3 i 7.2.4 Izvještaja);

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 30. 5. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Ažurirati Registar rizika i Mapu poslovnih procesa, a u Godišnjem izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole navesti mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.	4.
2.*	Pripremu budžeta vršiti u zakonski utvrđenim rokovima, a kod budžetskog planiranja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH prilikom utvrđivanja gornje granice rashoda kod budžetskih korisnika, uvažavajući stvarne potrebe.	5.1
3.*	Uskladiti Registar budžetskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH u dijelu pravnog statusa i potrebnih podataka budžetskih korisnika.	5.1
4.*	Donijeti proceduru kojom će se utvrditi način postupanja sa tajnim podacima do kojih inspektori dođu prilikom vršenja nadzora u radu Jedinice za budžetsku inspekciju.	5.1
5.*	Izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna po osnovu angažmana zaposlenih u komisijama, kako bi se mogao primijeniti obračun doprinosa za oporezive prihode od nesamostalne djelatnosti, i osigurati njihovo evidentiranje u okviru odgovarajućeg sintetičkog konta.	5.1
6.	Dati instrukcije svim budžetskim korisnicima kako bi kroz modul stalnih sredstava ili kroz Glavnu knjigu izvršili revalorizaciju za 2022. godinu, u skladu sa važećim propisima.	5.1
7.*	Rješenja po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa donositi u roku utvrđenom Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.	5.3
8.	Vršiti nadzor nad radom i monitoring privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.	5.4
9.*	Osigurati evidentiranje realizovanih sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.	5.5
10.*	Uspostaviti funkcionalnu CHJ, u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem uspostavljanja interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.	5.6
11.	Blagovremeno planirati sredstva za servisiranje vanjskog duga uzimajući u obzir prioritet u izvršavanju Budžeta FBiH.	6.1

12.*	Godišnje finansijske izvještaje sačinjavati na način utvrđen Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	7.
13.*	Radno vrijeme uskladiti sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe.	7.1.2.1
14.*	Naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.	7.1.2.2
15.*	Uskladiti broj komisija i isplatu naknada u kojima se angažuju zaposlenici u skladu s Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.	7.1.2.2
16.*	Propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera i dokumentaciju koja je dokaz ispunjenosti kriterija, s ciljem objektivnog bodovanja.	7.1.2.4
17.	Sredstva tekućih i kapitalnih transfera odobravati ako je potvrđeno da su prethodno doznačena sredstva utrošena za utvrđene namjene u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.	7.1.2.4
18.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor.	7.2.1.1
19.*	Riješiti pitanje opreme koja je data na revers u ranijem periodu.	7.2.4
20.*	Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	10.
21.*	Kursne razlike u Glavnoj knjizi Trezora, sadržane u otplatama anuiteta po vanjskom dugu, knjižiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.	10.
22.*	Poduzeti aktivnosti kako bi se obezbijedila vjerodostojna dokumentacija po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.	10.
23.*	Usvojiti politike kojima bi se osigurala redovna nadogradnja svih slojeva ISFU-a.	11.1
24.	U opisu radnog naloga potrebno je navesti naziv modula koji je bio predmet greške i održavanja kako bi se moglo analizirati koji moduli imaju najviše grešaka u radu i na kojim se najviše troše sati održavanja.	11.1
25.*	Izraditi i usvojiti strateški plan IT razvoja kako bi se na sistemski način pristupilo razvoju informacionih tehnologija, te okončati preostale	11.2

	aktivnosti na implementaciji projekta informatizacije evidencija i zamijeniti desktop aplikacije.	
26.*	Nastaviti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.	11.3
27.	Inicirati aktivnosti prema Vladi FBiH i ministarstvima koja imaju otvorene račune van Jedinstvenog računa Trezora u cilju njihovog zatvaranja.	11.3

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (19)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu;
 - Budžet FBiH za 2022. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o upravnom postupku;
 - Zakon o Poreznoj upravi FBiH;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH;
 - Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH;
 - Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.² Vršiti upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti FBiH koji se odnose na: porezni sistem i poreznu politiku; praćenje ostvarivanja politike i mjera u oblasti deviznoga sistema u skladu sa Ustavom BiH i Zakonom o Centralnoj banci BiH,³ carine, uvozne dažbine, kreditni i bankarski sistem; sistem finansijskog poslovanja; obračunski sistem; sistem osiguranja imovine i lica; sistem taksi; doprinosa, drugih dažbina i igara na sreću; sistem finansiranja javne potrošnje; izradu i izvršenje Budžeta FBiH i godišnjeg obračuna Budžeta FBiH, nadzor nad izvršenjem Budžeta FBiH, budžetsku inspekciju, trezorsko poslovanje; upravljanje novčanim tokovima; dnevno praćenje novčanih sredstava; obaveza i potraživanja i utvrđivanje dinamike praćenja, planiranje osiguranja nedostajućih sredstava; koncentracija finansijskih sredstava radi osiguranja finansijskog tržišta; javni dug i njegovo servisiranje; kontrolu izvršavanja Budžeta FBiH i druge poslove utvrđene zakonom.

U sastavu Ministarstva su Porezna uprava FBiH i Finansijska policija FBiH.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 28. 4. 2022. godine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređen je način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta službenika i namještenika. Organizacijske jedinice Ministarstva su: Kabinet ministricе, Sektor za drugostepeni upravni postupak i opće pravne poslove, Sektor za privredu i finansijski sistem, Sektor za poreznu politiku, javne prihode i igre na sreću, Sektor za budžet i javne rashode, Sektor za trezor, Sektor za upravljanje dugom, Sektor za ekonomsko-finansijske i zajedničke poslove, Centralna harmonizacijska jedinica, Jedinica za internu reviziju i Jedinica za budžetsku inspekciju. Sistematizovana su radna mjesta za 286 izvršilaca, a na 31. 12. 2022. godine bilo je zaposleno 132. Budžetom za 2022. godinu planirani broj zaposlenih je 156.

Ministarstvom je rukovodila ministrica Jelka Milićević, koja je imenovana 31. 3. 2015. godine.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Mehmeda Spahe broj 5.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2022. do maja 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine FBiH“, br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11

³ „Sl. glasnik BiH“, br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Poduzete su aktivnosti na popuni radnih mjesta s ciljem blagovremenog obavljanja poslova iz nadležnosti.
2.	Poduzete su aktivnosti u kreiranju novog Plana integriteta.
3.	Izvršen je uvid u dokumentaciju vezanu za formiranje Garancijskog fonda i izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje uloženi sredstava na odgovarajućoj poziciji.
4.	Postupljeno je po prijedlogu Komisije za popis obaveza i potraživanja u Trezoru, te je izvršeno zatvaranje razgraničenja koja se odnose na grant sredstva data Agenciji za vodno područje rijeke Save.
5.	Planirana je i izvršena interna revizija kod 10 budžetskih korisnika u skladu sa Godišnjim i Strateškim planom koji su u nadležnosti Jedinice za internu reviziju.
6.	Pravosnažne sudske presude su planirane i evidentirane na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Godišnji i periodični finansijski izvještaji za namjenske podračune sačinjeni su na način utvrđen Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, ali u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta nisu unesene planske vrijednosti prihoda.
2.	Registar budžetskih korisnika FBiH je djelimično usklađen s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, jer Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem.
3.	Iako su popunjena radnja mjesta i dalje nije uspostavljena funkcionalna CHJ s ciljem uspostavljanja interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
Nerealizovane preporuke	
1.	Donijeti odluku o radnom vremenu u skladu s Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe.
2.	Kod budžetskog planiranja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH prilikom utvrđivanja gornje granice rashoda kod budžetskih korisnika, uvažavajući stvarne potrebe.

3.	Donijeti interni akt kojim će se utvrditi stepen tajnosti određene dokumentacije u radu Jedinice za budžetsku inspekciju.
4.	Izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna po osnovu angažmana zaposlenih u komisijama, kako bi se mogao primijeniti obračun doprinosa za oporezive prihode od nesamostalne djelatnosti, i osigurati njihovo evidentiranje u okviru odgovarajućeg sintetičkog konta.
5.	Rješenja po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa donositi u roku utvrđenom Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.
6.	Osigurati evidentiranje realizovanih budžetskih sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.
7.	Naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.
8.	Zadatke u komisijama obavljati u skladu s Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.
9.	Propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera i dokumentaciju koja je dokaz ispunjenosti kriterija, s ciljem objektivnog bodovanja.
10.	Pokrenuti proceduru povrata opreme koja je data na revers u ranijem periodu.
11.	Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
12.	Kursne razlike u Glavnoj knjizi Trezora, sadržane u otplatama anuiteta po vanjskom dugu, knjižiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.
13.	Poduzeti aktivnosti kako bi se obaveze po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale u skladu sa zaključenim supsidijarnim kreditnim ugovorom i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.
14.	Usvojiti politike kojima bi se osigurale redovne nadogradnje svih slojeva ISFU-a.
15.	Izraditi i usvojiti strateški plan IT razvoja kako bi se na sistemski način pristupilo razvoju informacionih tehnologija, te okončati preostale aktivnosti na implementaciji projekta informatizacije evidencija i zamijeniti desktop aplikacije.
16.	Poduzeti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Nije utvrđen tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, s obzirom na to da ove institucije prilikom prelaska na državni nivo nisu u skladu sa zakonskim propisima izvršile popis imovine, obaveza i potraživanja, a Ministarstvo ne posjeduje relevantnu dokumentaciju.
2.	Nije sačinjen detaljan pregled plana postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005.

	godinu i dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH, s obzirom na to da su ove institucije prešle na državni nivo, a Ministarstvo ne posjeduje relevantnu dokumentaciju.
3.	S obzirom na to da su u toku aktivnosti na izradi softvera, nisu pokrenute aktivnosti na raskidu Ugovora za zamjenu interno razvijenih desktop aplikacija za podršku procesima pomoćnih evidencija.
4.	S obzirom na to da bivše institucije (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska FBiH i Obavještajno-sigurnosna služba FBiH) prilikom prelaska na državni nivo nisu u skladu sa zakonskim propisima izvršile popis imovine i obaveza, Ministarstvo ne posjeduje relevantnu dokumentaciju na osnovu koje bi utvrdilo stvarno stanje imovine i obaveza, te nije usaglasilo knjigovodstveno sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
5.	S obzirom na to su računi putem kojih se implemetiraju razvojno-investicijski projekti otvoreni van Jedinstvenog računa Trezora, nije utvrđeno knjigovodstveno evidentiranje i finansijsko izvještavanje za razvojno-investicijske projekte.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 27 preporuka, od čega je osam novih i 19 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (16 nerealizovanih i tri djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu date su tri preporuke, od kojih je jedna implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a za dvije preporuke nisu preduzete aktivnosti.

Preporuke koje nisu implementirane, ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ministarstvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, koji je stupio na snagu 30. 4. 2022. godine, uređena je unutrašnja organizacija i djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje Ministarstvom i organizacionim jedinicama i odgovornost za obavljanje poslova, stručni kolegij, saradnja u vršenju poslova, programiranje i planiranje rada, radni odnosi i disciplinska odgovornost, ostvarivanje javnosti rada i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad. U odnosu na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstvo radi sa značajno manjim brojem izvršilaca s obzirom na to da je popunjenost radnih mjesta na 31. 12. 2022. godine bila 46%.

U odnosu na Pravilnik, najviše radnih mjesta upražnjeno je u sljedećim organizacionim jedinicama: Sektor za drugostepeni upravni postupak i opće pravne poslove (sistematizovano 32, a popunjeno 14 radnih mjesta), Sektor za privredu i finansijski sistem (sistematizovano 34, a popunjeno 12 radnih mjesta), Sektor za poreznu politiku javne prihode i igre na sreću (sistematizovano 33, a popunjeno 11 radnih mjesta), Sektor za budžet i javne rashode (sistematizovano 30, a popunjeno 15 radnih mjesta), Sektor za trezor (sistematizovano 42, a popunjeno 29 radnih mjesta), Sektor za upravljanje dugom (sistematizovano 35, a popunjeno 16 radnih mjesta), Sektor za ekonomsko-finansijske i zajedničke poslove (sistematizovano 28, a popunjeno 13 radnih mjesta) i Centralna harmonizacijska jedinica (sistematizovano 13, a popunjeno pet radnih mjesta). **Navedeno više dobiva na važnosti zbog značajnosti Ministarstva kao institucije s velikim obimom posla, kojoj je zakonski povjerena široka nadležnost, kao i zbog budžetskih sredstava kojima raspolaže. S obzirom na to da funkcioniše s 46% popunjenih sistematizovanih radnih mjesta, postavlja se pitanje adekvatnog nivoa popunjenosti za blagovremeno obavljanje poslova iz nadležnosti, odnosno osnovanosti sistematizovanog broja radnih mjesta.**

U vezi **upravljanja rizicima** donesen je 2019. godine Registar rizika u Federalnom ministarstvu finansija, međutim Registar rizika nije ažuriran.

U cilju uspostavljanja **kontrolnih aktivnosti** kao jedne od komponenti sistema internih kontrola doneseni su interni akti. Također, donesena je 2019. godine Mapa poslovnih procesa u Federalnom ministarstvu finansija, kojom su identifikovani pojedinačni procesi svake organizacione jedinice. **Ministarstvo nije ažuriralo Mapu procesa u skladu s novom unutrašnjom organizacijom s obzirom na to da je od aprila u primjeni novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji.**

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u zakonskom roku. U Izvještaju nisu navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po svim COSO komponentama, kako je regulisano Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je u skladu s članovima 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.⁶

Preporuka:

- ***ažurirati Registar rizika i Mapu poslovnih procesa, a u Godišnjem izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole navesti mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.***

Prevenција korupcije

Ministarstvo je na osnovu smjernica sadržanih u Strategiji za borbu protiv korupcije i Akcionog plana Vlade FBiH za provođenje Strategije donijelo Plan integriteta 2017. godine. Utvrđena je obaveza podnošenja izvještaja o implementaciji mjera i preporuka iz Plana integriteta jednom godišnje ministrici, a po potrebi i češće. U Akcionom planu za 2021. godinu (do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije) koji je Vlada FBiH usvojila Zaključkom od 11. 11. 2021. godine jedna od aktivnosti federalnih organa uprave je analiziranje i ažuriranje postojećih planova integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Plana.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

Novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstvo je donijelo u aprilu 2022. godine, što je jedan od preduslova za ažuriranje postojećeg Plana integriteta. Po ovom pitanju u oktobru 2022. godine doneseno je Rješenje o imenovanju koordinatora i članova Radne grupe za izradu ažuriranog Plana integriteta u Ministarstvu. Obavijest o izradi Plana integriteta dostavljena je svim zaposlenicima zajedno sa upitnikom za samoprocjenu integriteta putem elektronske pošte. Program rada Komisije za izradu ažuriranog Plana integriteta donesen je 29. 11. 2022. godine, gdje su po fazama navedene mjere i aktivnosti koje će se provoditi. Rok za usvajanje plana integriteta i imenovanje osobe zadužene za nadzor nad provođenjem plana integriteta, bio je 28. 2. 2023. godine. Molba za korekciju rokova u programu rada upućena je 20. 3. 2023. godine, zbog toga što je Komisija većinu dijelova Plana integriteta morala izrađivati od početka, umjesto da samo ažurira postojeći Plan. Definisan je novi rok za okončanje poslova do 28. 4. 2023. godine.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave i Zakonom o upravnom postupku,⁷ između ostalog, Ministarstvu je dato u nadležnost planiranje, izvršenje budžeta, izvještavanje o izvršenju budžeta FBiH, zatim zaduživanje i upravljanje dugom, računovodstvo i budžetski nadzor, kao i donošenje provedbenih akata vezanih za registar budžetskih korisnika, sadržaj budžeta i finansijskog plana, donošenje odgovarajućih instrukcija i pravilnika, računovodstvenih propisa i slično, te njihovo usaglašavanje sa zakonskim i drugim propisima i rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa.

Provedenom revizijom utvrđena je neusklađenost u odnosu na odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH,⁸ kao i neusklađenost u odnosu na odredbe Zakona o Poreznoj upravi FBiH⁹ i Zakona o upravnom postupku.

5.1 Nadležnosti Ministarstva utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru FBiH

- **Poslovi iz nadležnosti u vezi s izradom budžeta i finansijskog plana nisu vršeni u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH**, jer su određeni dokumenti pripremljeni i usvojeni sa zakašnjenjem. Budžetske instrukcije za pripremu Budžeta FBiH za 2022. godinu dostavljene su svim budžetskim korisnicima 15. 2. 2021. godine. **U Instrukcijama br. 1, Ministarstvo je naglasilo potrebu da se finansijski zahtjevi u tabelama pregleda prioriteta iskažu objektivno i da odražavaju realnu potrebu, sa jasnim i detaljnim obrazloženjima.** Dokument okvirnog budžeta FBiH za 2022 - 2024. godina (u daljem tekstu: DOB), Ministarstvo je dostavilo 28. 6. 2021. godine Vladi FBiH. Vlada FBiH je 15. 7. 2021. godine donijela Zaključak¹⁰, kojim je usvojila DOB za period 2022 - 2024. godine. Zaključkom je zaduženo Ministarstvo da nakon što Fiskalno vijeće BiH usvoji Dokument globalnog okvira fiskalnog bilansa i politika za period 2022 – 2024., u slučaju potrebe revidira DOB i dostavi Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje. Vlada FBiH je 15. 7. 2021. godine dostavila Parlamentu FBiH DOB. **Instrukcije br. 2 za pripremu Budžeta FBiH za 2022. godinu dostavljene su 15. 7. 2021. godine svim budžetskim korisnicima. U Instrukcijama su date smjernice za pripremu finansijskih zahtjeva, te skrenuta pažnja da se sredstva moraju realno i objektivno planirati.**
- Ministarstvo je 23. 12. 2021. godine Vladi FBiH dostavilo Nacrt budžeta FBiH za 2022. godinu i Nacrt zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, a Prijedlog Budžeta FBiH za 2022. godinu i Prijedlog zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu 30. 12. 2021. godine upućeni su u parlamentarnu proceduru po hitnom postupku. Navedeno nije u skladu s članom 15. Zakona o budžetima u FBiH, jer je rok za dostavljanje Nacrta budžeta FBiH za 2022. godinu Vladi FBiH bio 15.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 2/98, 48/99

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15, 4/16, 19/18

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14, 91/15

¹⁰ V. broj: 1171/2021 od 15. 7. 2021. godine

10. 2021. godine.

- S obzirom na to da Parlament FBiH nije usvojio Budžet FBiH za 2022. godinu do 31. 12. 2021. godine, donio je 27. 1. 2022. godine Odluku o privremenom finansiranju FBiH za period januar-mart 2022. godine. Prema članu 35. Zakona o budžetima u BiH, ako Parlament ne donese budžet prije početka fiskalne godine, privremeno se, na osnovu odluke o privremenom finansiranju, nastavlja finansiranje poslova, funkcija i programa korisnika budžeta. Privremeno finansiranje obavlja se najduže za prva tri mjeseca fiskalne godine. Privremeno finansiranje obavlja se srazmjerno sredstvima utrošenim u istom periodu, a najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu. U periodu privremenog finansiranja, finansiraju se isti programi, a korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje na dan 31. decembra prethodne godine. Privremeno finansiranje FBiH za prva tri mjeseca utvrđeno je na osnovu tromjesečnog prosjeka izvršenja za devet mjeseci 2021. godine u iznosu od 1.116.181.228 KM.
- Budžet FBiH za 2022. godinu usvojen je 31. 3. 2022. godine u iznosu od 5.597.618.777 KM.
- Budžetom FBiH za 2022. godinu planirano je 100.000.000 KM na prihodovnoj strani – primici od finansijske imovine. Planirani primici odnose se na prodaju finansijskih potraživanja javnih preduzeća po osnovu kredita koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike: JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar, JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo, JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar. **Nije prezentirana druga relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdila potraživanja, kao i način njihove realizacije.**

Planiranje budžeta zasnovano je na DOB, kojim su definisane gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika, a budžetski korisnici su dostavili budžetske zahtjeve prema utvrđenim gornjim granicama. Ministarstvo je obavilo konsultacije sa pojedinim budžetskim korisnicima u vezi gornje granice rashoda. **U skladu s članom 25. Zakona o budžetima u FBiH, Ministarstvo bi trebalo razmatrati procjene prihoda i zahtjeve korisnika za odobrenje rashoda budžetskih korisnika i, nakon konsultacija i pregovora sa budžetskim korisnicima, predložiti visinu sredstava za svakog budžetskog korisnika. S obzirom na to da prilikom konsultacija nije navedeno kako će se uvećati/smanjiti odobrena sredstva kod budžetskih korisnika, ne možemo potvrditi da je kod svih korisnika gornja granica rashoda utvrđena na realnim potrebama. Navedeno posebno ima značaja uzimajući u obzir nisku realizaciju u odnosu na planirana sredstva, zbog čega ne možemo potvrditi efikasnost planiranja i raspolaganja budžetskim sredstvima.**

Preporuka:

- *pripremu budžeta vršiti u zakonski utvrđenim rokovima, a kod budžetskog planiranja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH prilikom utvrđivanja gornje granice rashoda kod budžetskih korisnika, uvažavajući stvarne potrebe.*
- Registar budžetskih korisnika FBiH koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo nije u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH,¹¹ što za posljedicu ima da i Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Navedeno je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad i izvještavanje o izvršenju budžeta Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH. Federalna uprava civilne zaštite i Federalni štab civilne zaštite do 2022. godine planirali su budžet kao dva budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, ali su u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH¹² izvršene promjene u Registru budžetskih korisnika FBiH, te su za 2023. godinu planirali budžet za jednog budžetskog korisnika na razdjelu 46, glava 4601.

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

¹² V. broj: 1718/2022

Preporuka:

- **uskladiti Registar budžetskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH u dijelu pravnog statusa i potrebnih podataka budžetskih korisnika.**
- **U skladu s članom 13. Pravilnika o obliku i sadržaju izjava o fiskalnoj odgovornosti, Ministarstvo je nadležno za provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, koju su rukovodioci budžetskih korisnika dužni svake godine popuniti i dostaviti Ministarstvu.** Obavljanje navedenih poslova, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz aprila 2022. godine, predviđeno je u okviru Sektora za budžet i javne rashode. Ministarstvo je 11. 5. 2022. godine donijelo Internu proceduru o postupku provjere sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti kojom je detaljnije definisan postupak provjere formalnog sadržaja, kao i ostala pitanja u vezi provjere Izjave o fiskalnoj odgovornosti. Ovaj Sektor je od 2014. godine vršio provjeru formalnog sadržaja zaprimljenih izjava, upitnika i odgovarajućih priloga. Sektor je i u 2022. godini izvršio provjeru formalnog sadržaja zaprimljenih izjava, upitnika i odgovarajućih priloga, a o rezultatima provjere informisana je Jedinica za budžetsku inspekciju, Centralna harmonizacijska jedinica i Jedinica za internu reviziju.
- **Ministarstvu su dati u nadležnost poslovi budžetskog nadzora kod budžetskih korisnika po osnovu člana 81. Zakona o budžetima u FBiH.** Prema Godišnjem planu rada za 2022. godinu, u dijelu „Unaprijediti fiskalnu stabilnost i izravnane u oblasti javnih finansija“, planirana je aktivnost Jedinice za budžetsku inspekciju (u daljem tekstu: Jedinica): „Provoditi inspekcijski nadzor zakonitosti, blagovremenosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti“ i „Provoditi inspekcijski nadzor nad primjenom odredbi Zakona o finansijskom poslovanju koje se odnose na ugovore između subjekata javnog prava i poduzetnika“. Postupak inspekcijskog nadzora putem ove Jedinice uređen je Pravilnikom o obavljanju inspekcijskog nadzora. U Jedinici je sistematizovano šest radnih mjesta (načelnik i pet federalnih budžetskih inspektora), a na 31. 12. 2022. godine popunjena su tri radna mjesta (načelnik i dva federalna budžetska inspektora). Prema prezentiranom Izvještaju za 2022. godinu, po osnovu provedenih inspekcijskih nadzora u 2022. godini utvrđen je povrat u budžet FBiH u iznosu od 1.196.744 KM. U toku godine izvršen je povrat u iznosu od 84.203 KM (55.470 KM po osnovu inspekcijskog nadzora iz ranijih godina, te 28.753 KM po osnovu nadzora iz 2022. godine). **Pozivajući se na član 85. Zakona o budžetima u FBiH nisu nam prezentirane detaljnije informacije o obavljenim nadzorima. Naime, ovim članom propisano je da je budžetski inspektor dužan čuvati poslovnu i profesionalnu tajnu i podatke za koje sazna tokom vršenja nadzora i drugih poslova iz svoje nadležnosti, u skladu s utvrđenim stepenom tajnosti i ne odnosni se na sve podatke za koje sazna, nego samo tajne (povjerljive) koje su od strane subjekta kod kojeg je vršen nadzor definisane kao tajne.** Ministarstvo nema procedure kojim bi se utvrdio način postupanja sa tajnim podacima.

Preporuka:

- **donijeti proceduru kojom će se utvrditi način postupanja sa tajnim podacima do kojih inspektori dođu prilikom vršenja nadzora u radu Jedinice za budžetsku inspekciju.**
- **U nadležnosti Ministarstva je da osigura provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura i donosi propise o knjigovodstvu, te sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja za sve budžetske korisnike i vanbudžetske fondove, u skladu s članom 78. Zakona o budžetima u FBiH.** Revizijom je utvrđeno da obračun naknada zaposlenicima kod budžetskih korisnika po osnovu angažovanja u komisijama nije imao karakter prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak¹³ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak¹⁴ jer nisu obračunati i uplaćeni propisani doprinosi. Naime, naknade zaposlenicima po osnovu angažmana po bilo kom

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 10/8, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22

osnovu, a u vezi s nesamostalnom djelatnošću, neovisno da li se ti poslovi obavljaju u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, iz čega proizlazi obaveza poslodavca da obračuna i uplati porez i pune doprinose, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i Zakonom o doprinosima¹⁵ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.¹⁶

Obračun naknada vršen je prema mišljenju Ministarstva, na način da se ove naknade smatraju oporezivim prihodom po osnovu samostalne djelatnosti. **Također, u postojećoj aplikaciji za obračun plaća i naknada nisu osigurani preduslovi za primjenu odgovarajućih stopa doprinosa, jer ona ne podržava primjenu doprinosa na ove naknade kao da se radi o oporezivom prihodu od nesamostalne djelatnosti. Ured za reviziju je i u ranijim godinama skretao pažnju na navedeno, međutim nije postupljeno po preporukama.**

Preporuka:

- **izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna po osnovu angažmana zaposlenih u komisijama, kako bi se mogao primijeniti obračun doprinosa za oporezive prihode od nesamostalne djelatnosti, i osigurati njihovo evidentiranje u okviru odgovarajućeg sintetičkog konta.**
- **Nisu poduzete aktivnosti da se ispoštuju zakonske odredbe utvrđene Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i drugim propisima u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno-investicijske projekte** koji se realiziraju putem posebnih transakcijskih namjenskih računa. Računi su otvoreni izvan JRT-a, što je suprotno odredbama Zakona o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna sredstva, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inostrane ili domaće pomoći, uplaćuju isključivo na JRT, evidentiraju u Glavnoj knjizi Trezora, a svi računi se drže i vode u ime Ministarstva.
- U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor, budžetski korisnici vrše revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava. Knjigovodstveni iznos stalnih sredstava treba korigovati ako je opći indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda porastao za više od 10% tokom tekuće godine, odnosno od datuma nabavke sredstava ili datuma posljednjeg korigovanja vrijednosti. Revalorizacija se obavlja primjenom indeksa promjene cijene, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti. **Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%, što znači da je postojala obaveza revalorizacije svih budžetskih korisnika.** Ministarstvo se obratilo Savezu računovođa, revizora i finansijskih radnika FBiH (u daljem tekstu: Savez) s upitom o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor (MRS JS) br. 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Naime, navedeno je da je standardnom predviđeno da budžetski korisnici za vođenje stalnih sredstava koriste samo jedan od modela mjerenja vrijednosti, ne miješajući različite modele. Savez je odgovorio navodeći propise koji su odredbama člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH u primjeni u FBiH, među kojima su MRS JS. U skladu sa standardom br. 17, subjekti mogu izabrati ili model troška, opisan u tački 43., ili model revalorizacije, opisan u tački 44., i primijeniti tu politiku na cjelokupnu grupu nekretnina, postrojenja i opreme. Stav je Saveza da se modeli moraju dosljedno primjenjivati. Nadalje, navedeno je da je Savez ovlašten za davanje stručnih mišljenja o primjeni MRS JS, te da se stalna sredstva već vode po modelu troška, bilo bi u suprotnosti s MRS JS istovremeno odmjeravati stalna sredstva i po modelu revalorizacije. **Napominjemo da FBiH nema usvojene MRS JS, te da je**

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08; 81/08; 98/15; 6/17; 38/17; 39/18, 12/21 i 06/22

trenutno u primjeni okvir finansijskog izvještavanja Zakon o budžetima u FBiH, Zakon o trezoru u FBiH, te podzakonski akti ovih zakona i Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH.

Prema obrazloženju firme CORE d.o.o. Sarajevo (koja je radila na projektu modula stalnih sredstava) od 24. 4. 2023. godine, sistem podržava revalorizaciju na dva načina, te je moguće raditi revalorizaciju knjigovodstvene vrijednosti ili nabavne vrijednosti i shodno tome akumulirane ispravke vrijednosti. Ovisno o željenoj metodi, revalorizacija se može raditi na nivou pomoćne knjige, a adekvatna knjiženja će biti generisana automatski i prenesena u Glavnu knjigu. Međutim, prema izjavi firme CORE d.o.o. Sarajevo koja je upućena jednom od korisnika, navedeno je da, sistem podržava proces revalorizacije, ali da je potrebno najprije da testiraju isti, kako bi bili sigurni da sve radi i knjiži kako treba kroz aplikaciju.

Ministarstvu je od Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH upućena inicijativa za primjenu revalorizacije kroz modul stalnih sredstava ISFU sistema. S obzirom na to da Ministarstvo, uvažavajući mišljenje Saveza, nije dalo instrukciju za primjenu revalorizacije stalnih sredstava, nisu svi budžetski korisnici izvršili revalorizaciju. Međutim, prema mišljenju Ministarstva, budžetski korisnici su neometano mogli revalorizaciju knjižiti kroz Glavnu knjigu.

S obzirom na to da je prema Zakonu o trezoru u FBiH nadležno za uspostavu i upravljanje trezorom, odnosno za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige Trezora i neophodnih sistema pomoćnih knjiga, Ministarstvo je bilo obavezno svim budžetskim korisnicima dati instrukcije kako bi u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor izvršili obračun revalorizacije stalnih sredstava.

Preporuka:

- *dati instrukcije svim budžetskim korisnicima kako bi kroz modul stalnih sredstava ili kroz Glavnu knjigu izvršili revalorizaciju za 2022. godinu, u skladu sa važećim propisima.*

5.2 Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS)

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvještavanja budžetskih korisnika, nisu usvojeni. Budući da MRS JS, čija je implementacija planirana Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2017–2020. u Federaciji BiH, nisu usvojeni, Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021–2025. nastavljeno je uvođenje MRS-a JS. Planirano je uvođenje MRS-a JS kroz tri faze koje sadrže sedam podaktivnosti, a rok za posljednju fazu je 2025. godina. U 2022. godini poduzete su mjere na osiguranju ključnih eksperata koji bi usmjeravali proces.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, koji je stupio na snagu 4. 3. 2021. godine, nije regulisan način postupanja u slučajevima neusvajanja MRS-a JS, dok je ranijim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH bilo propisano da će do objavljivanja MRS-a JS budžetski korisnici i fondovi u ime FBiH primjenjivati posebne propise za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru.

5.3 Drugostepeni upravni postupak

Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa u nadležnosti je Ministarstva u skladu s odredbama Zakona o Poreznoj upravi FBiH i Zakona o upravnom postupku. Članom 14. Zakona o upravnom postupku definisano je da se postupak treba voditi brzo i sa što manje troškova i gubitka vremena za stranku i druge osobe koje sudjeluju u postupku, ali tako da se pribavi sve što je potrebno za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja i za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja. Pored toga, rješenje o žalbi mora se donijeti i dostaviti stranci što prije, a najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana predaje žalbe, u skladu s članom 244. Zakona o upravnom postupku. Programom rada za 2022. godinu, „Priprema i izrada prijedloga rješenja na žalbe izjavljene na prvostupanjska rješenja Porezne uprave i Finansijske policije“ ova aktivnost navedena je

kao kontinuirana, uz povećanje broja riješenih žalbi godišnje. Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz aprila 2022. godine, predviđeno je da se ovi poslovi obavljaju u okviru dva odsjeka: Odsjek za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora i Odsjek za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta, pri Sektoru za drugostepeni upravni postupak i opće pravne poslove, u kojem su sistematizovana radna mjesta za 32 izvršioca, od čega je popunjeno 14.

Imajući u vidu stanje neriješenih predmeta, ministrica je u 2021. godini imenovala Komisiju za rješavanje po žalbama u neriješenim drugostepenim porezno-upravnim predmetima, kao stalno radno tijelo do završetka zadataka, čiji bi angažman uticao na poboljšanje efikasnosti Ministarstva u segmentu drugostepenog rješavanja. Zadatak Komisije je da priprema nacрте rješenja po žalbama na prvostepena rješenja Porezne uprave FBiH donesena u postupku prinudne naplate, postupku razreza poreza na promet nekretnina i poreza na imovinu i naslijeđe i u ostalim porezno-upravnim predmetima izuzev predmeta u kojima je izvršen razrez dodatne obaveze u postupcima provedenog inspekcijskog nadzora. Nadalje, definisano je da će Komisija obavljati poslove i zadatke vezano za pripremu nacрта rješenja po žalbama na porezne prijave kojima je Porezna uprava FBiH razrezala obaveze po osnovu općinske komunalne takse u ime poreznog obveznika. U skladu s Rješenjem, Komisija treba da radi kontinuirano, te da ministrici mjesečno podnosi izvještaj o radu najkasnije do 5. radnog dana narednog mjeseca u odnosu na mjesec za koji se podnosi izvještaj, a godišnje najkasnije do 15. januara naredne godine za prethodnu godinu.

Prema izvještaju o radu za 2022. godinu Odsjeka za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora i Odsjeka za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta, konstatovano je da je tokom godine zaprimljeno 1.550 novih žalbi. Tokom godine riješeno je 1.172 predmeta, i to: Odsjek za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora (66 predmeta), Odsjek za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta (511 predmeta) i Komisija za rješavanje po žalbama u neriješenim drugostepenim porezno-upravnim predmetima (595 predmeta), koji su najvećim dijelom iz 2016. godine. Na 31. 12. 2022. godine bila su neriješena 6.497 predmeta.

Rješenje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa nije se donosilo u roku od 30 dana, računajući od dana predaje žalbe, kako je propisano članom 244. Zakona o upravnom postupku. Zbog neblagovremenog rješavanja po žalbama Ministarstvo nije osiguralo načelo efikasnosti u skladu s članom 6. Zakona o upravnom postupku, kojim je definisano da su organi i institucije s javnim ovlaštenjima, prilikom rješavanja u upravnim stvarima, dužne osigurati efikasno ostvarivanje prava i interesa stranaka, što podrazumijeva dobru organizaciju u izvršavanju poslova organa, koja osigurava brzo, potpuno i kvalitetno rješavanje upravnih stvari u upravnom postupku, uz svestrano razmatranje tih stvari. Navedeno više dobiva na važnosti budući da žalba odlaže izvršenje rješenja u predmetima dodatno utvrđenih poreznih obaveza i predmetima u kojima se porezna prijava Porezne uprave FBiH podnosi u ime poreznog obveznika. Napominjemo da je i članom 76. Zakona o Poreznoj upravi FBiH definisano da Ministarstvo kao drugostepeni organ rješava po žalbama u roku od 30 dana od dana prijema žalbe prvostepenog organa.

Preporuka:

- ***rješenja po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa donositi u roku utvrđenom Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.***

5.4 Vršenje ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH

Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH i njezinim izmjenama i dopunama¹⁷ (u daljem tekstu: Uredba), koju je donijela Vlada FBiH, uređuje se vršenje ovlaštenja po osnovu učešća državnog kapitala u privrednim društvima iz nadležnosti FBiH.

Članom 4. Uredbe propisano je da Vlada FBiH, putem federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, vrši poslove: evidentiranja; upravnog nadzora i nadzora općih akata; praćenja rada i monitoring, uz obavezu podnošenja izvještaja federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija Vladi FBiH. U nadležnosti Ministarstva su: Lutrija BiH d.o.o Sarajevo, Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo, Union banka d.d. Sarajevo i Razvojna banka FBiH.

Nisu nam prezentirane aktivnosti Ministarstva na obavljanju poslova iz nadležnosti za Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo i Razvojnu banku FBiH s obzirom na to da Ministarstvo nije zaprimilo njihove finansijske izvještaje za 2022. godinu, a za Union banku d.d. Sarajevo prezentiran nam je samo Zaključak Vlade FBiH o prihvatanju Izvještaja o radu Nadzornog odbora Union banke d.d Sarajevo, te Odluka o davanju ovlaštenja punomoćniku za zastupanje Vlade FBiH na Skupštini dioničara Privrednog društva Union banka d.d. Sarajevo.

Prezentirano nam je da je Izvještaj o poslovanju Lutrije BiH d.o.o. Sarajevo za 2022. godinu i Plan poslovanja za 2023. godinu usvojeni od Vlade FBiH 19. 4. 2023. godine. Također, prezentirana nam je Odluka o raspodjeli dobiti, kojom je dobit raspoređena za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, radi obezbjeđenja nesmetanog odvijanja djelatnosti u postojećim kapacitetima i potrebnih proširenja u skladu sa planom razvoja igara.

S obzirom na to da nam nije prezentirana sva tražena dokumentacija i aktivnosti u vezi obavljanja poslova iz nadležnosti za Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo, Union banku d.d. Sarajevo i Razvojnu banku FBiH, ne možemo potvrditi da je Ministarstvo vršilo poslove u skladu s Uredbom.

U skladu sa nadležnostima Ministarstva, u Odsjeku za bankarski i nebankarski sektor i devizno poslovanje, između ostalog obavljaju se poslovi pripreme stručnih mišljenja i provedbenih propisa u oblastima deviznog poslovanja, bankarskog sektora, mikrokreditnih organizacija, lizing društava i regulatornog tijela za bankarski sektor, zaštita korisnika finansijskih usluga, sektor osiguranja i dr.

U vezi planirane i naknadno obustavljene finansijske revizije Union banke d.d. Sarajevo za 2022. godinu od strane Ureda za reviziju, Ministarstvo je dalo mišljenje, nakon citiranja više zakona, te navelo da „ostaje upitna potreba za revizijom Ureda za reviziju“, pozivajući se na član 13. stav 7) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH.

Napominjemo da su ovlaštenja generalnog revizora i plan revizija utvrđeni Zakonom o reviziji, i da se u slučaju sukoba ovog i odredbi drugog zakona primjenjuju odredbe Zakona o reviziji. Članom 12. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH definisano je da generalni revizor svake godine, nakon konsultacija sa zamjenikom generalnog revizora, donosi godišnji plan revizije za narednu godinu i dostavlja ga Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju kao informaciju.

S tim u vezi, Ministarstvo, kao organ uprave, nije nadležno za tumačenje Zakona o reviziji, niti za određivanje subjekata revizije. To može imati za posljedicu narušavanje nezavisnosti Ureda za reviziju shodno INTOSAI Okviru profesionalnih objava.

Preporuka:

- ***vršiti nadzor nad radom i monitoring privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.***

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 20/16,3/17,9/17,69/17, 96/17, 101/22

5.5 Prelazak Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje na trezorski način poslovanja

Aktivnosti na uvođenju Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Zavod) nisu okončane, odnosno nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda u skladu s važećim propisima. S obzirom na to da su dosadašnje aktivnosti vezane za rad Zavoda bile regulisane Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH,¹⁸ postojala je potreba da se prije prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje izvrši usklađivanje propisa kako bi se jasno utvrdio status Zavoda, odnosno izvršilo usklađivanje Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH, Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o trezoru u FBiH, kojima bi se regulisalo i evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvještavanje. Ministarstvo je izmijenilo zakonske propise iz svoje nadležnosti.

Članovima 124. i 125. Zakona o PIO definisano je da se sredstva za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i za rad Zavoda osiguravaju iz doprinosa, budžeta FBiH, budžeta Bosne i Hercegovine, izdavanja u zakup i prodaje imovine nosioca osiguranja, kamata na novčana sredstva, usluga stručne službe nosioca osiguranja, subvencija, donacija i drugih izvora u skladu sa zakonom, te kreditnih i drugih sredstava. Također, članom 130. Zakona definisano je da se finansijsko poslovanje Zavoda obavlja preko računa budžeta Federacije, te da se prihodi i sredstva za finansiranje rashoda utvrđuju finansijskim planom Zavoda, koji je sastavni dio budžeta Federacije. Istim članom, definisano je da ukoliko prihodi Zavoda ne pokrivaju rashode za isplatu penzija, potrebna razlika sredstava namirit će se iz budžeta Federacije, odnosno drugih izvora koje obezbijedi Federacija.

Od 1. 1. 2021. godine omogućeno je iskazivanje prihoda od doprinosa u Glavnoj knjizi Zavoda u skladu s izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate, pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u FBiH.¹⁹

Iako je Zavod prešao na trezorsko poslovanje, sredstva za isplatu penzija i rad Zavoda u cjelokupnom iznosu odobrena su u Budžetu FBiH s obzirom na to da se doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje uplaćuje na depozitni račun Jedinственог računa Trezora. Sredstva za prava utvrđena članom 129. Zakona o PIO osiguravaju se iz budžetskih sredstava, a ne iz sredstava doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Naime, nije osigurana diverzifikacija sredstava isplaćenih za penzije, odnosno nije vidljivo koliko je za penzije isplaćeno iz sredstava doprinosa (redovne penzije), a koliko iz sredstava Budžeta (povlaštene penzije). Članom 129. Zakona o PIO utvrđeno je da Federacija iz budžeta obezbjeđuje Zavodu sredstva za pokriće obaveza nastalih po osnovu prava utvrđenih ovim članom.

S obzirom na to da nisu usklađeni propisi, nije jasno utvrđen status Zavoda i nije osigurano evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvještavanje. Prilikom planiranja i izvještavanja trebalo bi osigurati podatke o izvorima i utrošku sredstava. Iako je Zavod prešao na trezorsko poslovanje, isplata prava utvrđenih članom 129. Zakona o PIO osigurava se iz budžetskih sredstava, a ne iz sredstava doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Preporuka:

- ***osigurati evidentiranje realizovanih sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju***

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 49/00, 32/01, 18/05

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 88/20

5.6 Centralna harmonizacijska jedinica

Centralna harmonizacijska jedinica (u daljnjem tekstu: CHJ) uspostavljena je u Ministarstvu u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH²⁰ i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH,²¹ a ovlaštena je za razvoj u oblasti interne revizije i nadzor nad implementacijom svih važećih propisa o internoj reviziji, te za uspostavljanje, razvoj, koordinaciju i harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora.

U okviru CHJ sistematizovana su tri odsjeka za koje je predviđeno 13 radnih mjesta: Odsjek za razvoj sistema interne revizije, Odsjek za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i Odsjek za poslove certificiranja, edukacije i informisanja. Krajem 2022. godine proveden je postupak zapošljavanja državnih službenika putem javnog oglasa, tako da je od marta 2023. godine popunjeno ukupno sedam radnih mjesta.

U vezi razvoja pravnog okvira iz oblasti javnih finansijskih kontrola CHJ je sačinila Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine.

U skladu sa Strategijom, CHJ je poduzela sljedeće aktivnosti: sačinjen je i objavljen Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima za obavljanje poslova interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, nove Smjernice za upravljanje rizicima u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, sačinjen je nacrt Pravilnika za sprovođenje osiguranja i unapređenja kvaliteta rada interne revizije u organizacijama javnog sektora u Federaciji BiH, te Metodologija rada interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine koja je objavljena u 2023. godini. Projekat „Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini“ okončan je krajem maja 2022. godine, te je tim povodom 18. 5. 2022. godine organizovana završna konferencija projekta na kojoj su predstavljeni projektni rezultati ostvareni zajedničkom saradnjom centralnih harmonizacijskih jedinica u BiH i povratne informacije direktnih korisnika ovog projekta.

U okviru nadležnosti CHJ je provela u 2022. godini dva ciklusa certifikacije internih revizora za javni sektor (11. i 12. ciklus) i po tom osnovu u 2022. godini certificirano je ukupno 58 kandidata za zvanje interni revizor za javni sektor.

Prema prezentiranim podacima, uspostava interne revizije kod obveznika i dalje nije na adekvatnom nivou. Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,²² 86 institucija obavezno je uspostaviti internu reviziju. Zaključno s 31. 12. 2022. godine, jedinica za internu reviziju sistematizovana je kod 72 institucije, a kod 40 institucija sistematizovan je jedan ili nijedan interni revizor. U odnosu na prethodnu godinu povećan je broj sistematizovanih jedinica za internu reviziju za šest. Od 19 obveznika uspostave interne revizije na federalnom nivou, svih 19 ima sistematizovanu jedinicu za internu reviziju, kao i svi vanbudžetski korisnici (18 korisnika). Najniži stepen uspostave jedinica za internu reviziju je kod jedinica lokalne samouprave (od 39, sistematizovano je 26 jedinica), dok je kod devet od deset kantonalnih ministarstva finansija sistematizovana jedinica.

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, CHJ vrši provjeru kvaliteta aktivnosti interne revizije redovnom godišnjom i povremenom provjerom u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada. Redovna godišnja provjera vrši se uvidom u dostavljene informacije u godišnjim izvještajima interne revizije, a sačinjen je i Nacrt pravilnika za osiguranje kvalitete interne revizije, koji će pratiti novu Metodologiju rada interne revizije i aplikaciju PIFC. **Međutim, nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da se provode povremene provjere kvaliteta aktivnosti interne revizije u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada, kao i s ciljem efikasnijeg rukovođenja i koordiniranja internom revizijom u javnom sektoru.**

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

²² „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Do okončanja revizije nije sačinjen Godišnji konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, jer je rok za izradu i dostavljanje ministrici do 31. 5. 2023. godine, a Vladi FBiH do 30. 6. 2023. godine, radi razmatranja i usvajanja.

Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije, CHJ je obavezna izraditi na osnovu godišnjih izvještaja jedinica za internu reviziju i dostaviti ga ministrici do 30. 4. 2023. godine za prethodnu godinu, nakon čega se dostavlja Vladi FBiH radi razmatranja i usvajanja. Konsolidovani izvještaj interne revizije treba sadržavati informacije o statusu implementacije preporuka sadržanih u izvještajima o internoj reviziji koje su jedinice za internu reviziju dostavljale u toku godine, te analizu rada CHJ, uključujući preporuke za poboljšanje rada koje usvaja Koordinacioni odbor. Do okončanja revizije nije sačinjen Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije.

Ministarstvo je poduzelo aktivnosti u toku 2022. godine na popunjavanju preostalih sistematizovanih radnih mjesta u CHJ, kako bi mogla svrsishodnije i efikasnije izvršavati poslove koji su joj dati u nadležnost Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. U 2023. godini popunjena su dva radna mjesta.

Naglašavamo da je CHJ, u skladu sa zakonskim propisima, ovlaštena i zadužena za razvoj, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine, a Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH 2016. godine.

Preporuka:

- *uspostaviti funkcionalnu CHJ, u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem uspostavljanja interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.*

5.7 Interna revizija

Jedinica za internu reviziju uspostavljena je za reviziju svih organizacijskih dijelova, programa, aktivnosti i procesa Ministarstva, ali i za programe, aktivnosti i procese budžetskih korisnika koji su u nadležnosti Jedinice za internu reviziju, kako je utvrđeno članom 10. stav 7. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.²³

Godišnjim planom rada za 2022. godinu, utvrđeni su ciljevi, obim, metodologija, trajanje i resursi potrebni za obavljanje svake pojedinačne revizije za 2022. godinu. Godišnji plan sačinjen je na osnovu Strateškog plana rada za period od 2022. do 2024. godine, koji je odobren 13. 12. 2021. godine. Godišnjim planom, planirano je provesti revizije pojedinačnih procesa, i to: prihoda od pružanja usluga iz nadležnosti, obračun i isplata plaća i naknada koje nemaju karakter plaća, naknade, takse i prihod od pružanja javnih usluga, ugovori o djelu, radna tijela – komisije, javne nabavke, ostale stručne usluge i putni troškovi. Revizije su planirane kod 10 budžetskih korisnika (Federalni zavod za agropedologiju, Federalni agromediteranski zavod Mostar, Federalno tužilaštvo FBiH, Federalna uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove, Federalni zavod za statistiku, Federalni hidrometeorološki zavod, Agencija za državnu službu FBiH, Federalni zavod za geologiju, Federalno ministarstvo prostornog uređenja i Federalna novinska agencija).

Od predviđenih procesa poslovanja, izvršena je revizija planiranih procesa kod svih 10 budžetskih korisnika, od kojih su svi procijenjeni sa visokim rizikom, što potvrđuje da je fokus revidiranja bio na rizičnim područjima. Shodno Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, Jedinica za internu reviziju obavezna je vršiti reviziju kod

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

30 budžetskih korisnika, a Strateškim planom rada za period od 2022. do 2024. godine predviđeno je revidiranje programa, aktivnosti i procesa za 29²⁴ budžetskih korisnika.

Godišnji izvještaj o radu za 2022. godinu sačinjen je i dostavljen ministrici i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u utvrđenom roku, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Jedinica za internu reviziju obavila je planirane revizije shodno Godišnjem planu rada za 2022. godinu, te je dala 49 preporuka u konačnim revizorskim izvještajima. Provedeno je šest preporuka, sedam preporuka nije realizovano, za 13 preporuka nije istekao rok za realizaciju, za 19 je upućen zahtjev za dostavljanje dokaza o implementaciji preporuka, za dvije preporuke realizacija je u toku, a za dvije preporuke nije dostavljena dokumentacija o postupanju.

Nepravilnosti kod ostalih budžetskih korisnika gdje je vršena revizija odnose se na nepotpuno popunjavanje putnih naloga, neadekvatnu primjenu Zakona o javnim nabavkama u dijelu sačinjavanja planova javnih nabavki, zaključivanja okvirnih sporazuma, sklapanja ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani i dr. Također, utvrđeno je da potraživanja nisu praćena po ročnosti, a ona koja su starija od šest mjeseci nisu iskazana na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja ili se ne vode pomoćne knjige potraživanja i dr.

Dinamika obavljanja internih revizija kod budžetskih korisnika je na zadovoljavajućem nivou s obzirom na to da je Strateškim planom rada za period od 2022 - 2024. godine predviđeno revidiranje programa, aktivnosti i procesa za 29 od ukupno 30 budžetskih korisnika koji su u nadležnosti Jedinice.

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja

Budžetom FBiH za 2022. godinu²⁵ Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 1.272.308.653 KM. Odobrena sredstva odnose se na izdatke za otplatu dugova (849.135.167 KM), tekuće transfere i druge tekuće rashode (241.495.000 KM), izdatke za kamate (105.095.145 KM), kapitalne transfere (29.905.000 KM), izdatke za materijal, sitan inventar i usluge (25.474.958 KM), izdatke za finansijsku imovinu (15.000.000 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinose (5.047.383 KM) i izdatke za nabavku stalnih sredstava (1.156.000 KM).

U toku godine izvršene su dvije unutrašnje preraspodjele u okviru pozicija plaće i naknade troškova zaposlenih, izdataka za otplatu duga, te izdataka za materijal i usluge. Pored toga, raspoloživa sredstva Ministarstva umanjena su na poziciji „Bruto plaće i naknade“ po osnovu dvije odluke Vlade FBiH za ukupan iznos od 177.529 KM.

Ukupna raspoloživa sredstva Ministarstva za 2022. godinu iznosila su 1.272.131.124 KM.

Ministarstvo je sačinilo Plan rada za 2022. godinu, kao i Trogodišnji plan rada za period 2022-2024. godine.

S obzirom na to da Parlament FBiH nije usvojio Budžet FBiH za 2022. godinu do 31. 12. 2021. godine, 27. 1. 2022. godine donio je Odluku o privremenom finansiranju FBiH za period januar-mart 2022. godine. Budući da je privremeno finansiranje FBiH utvrđeno na osnovu tromjesečnog prosjeka izvršenja za devet mjeseci 2021. godine, nisu planirana dovoljna sredstva za otplatu dospjelih obaveza FBiH po osnovu vanjskog duga u iznosu od 4.241.089 KM. Obaveza prema kreditoru je plaćena, međutim nisu iskazani izdaci u izvještajnom periodu na koji se odnose (I kvartal), nego su sredstva evidentirana na razgraničenjima, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Izdaci su iskazani po usvajanju Budžeta FBiH.

²⁴ Strateškim planom rada za period od 2022. do 2024. godine Uredi potpredsjednika FBiH vode se kao dvije zasebne revizije, dok je u Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH navedeno tretirana kao jedna revizija. Strateškim planom rada za period od 2022. do 2024. godine nisu planirane provedbe revizije Agencije za privatizaciju u FBiH i Arhiva Federacije

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 25/22

U toku 2022. godine došlo je do povećanja troškova servisiranja vanjskog duga, koji su nastali kroz nepovoljno kretanje kurseva valuta (valutnog rizika), rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i drugih troškova servisiranja obaveza po vanjskom dugu. U novembru su na naplatu dospjele obaveze (kamate) za otplatu vanjskog duga FBiH u iznosu od 3.315.862 KM, koje su plaćene. S obzirom na to da na poziciji izdaci za kamate nisu planirana dovoljna sredstva, Sektor za upravljanje dugom aktom od 14. 12. 2022. godine obratio se Sektoru za ekonomsko-finansijske i zajedničke poslove kako bi se preraspodjelama sa drugih pozicija u Budžetu planirala sredstva. Budući da je izvršena unutrašnja preraspodjela sredstava u IV kvartalu, a da je Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2022. godinu dozvoljeno vršiti jednu preraspodjelu kvartalno, sredstva nisu planirana, a evidentiranje otplate kamata izvršeno je na razgraničenjima u okviru Glavne knjige Trezora. Također, sredstva nisu planirana ni preraspodjelom između budžetskih korisnika. **Navedeno nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno o plaćanju.**

Pored toga, napominjemo da je Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu definisano da je servisiranje vanjskog i unutrašnjeg duga FBiH prvi prioritet izvršavanja Budžeta FBiH, te da je za ove namjene trebalo planirati sredstva.

Shodno navedenom, Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti, iako je imalo saznanja o rastu kamata u toku 2022. godine, kako bi planiralo sredstva za plaćene dospjele obaveze po vanjskom dugu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da za plaćene obaveze po vanjskom dugu u iznosu od 3.315.862 KM nisu iskazani rashodi u izvještajnom periodu na koji se odnose, odnosno potcijenjeni su za isti iznos.

Preporuka:

- ***blagovremeno planirati sredstva za servisiranje vanjskog duga uzimajući u obzir prioritet u izvršavanju Budžeta FBiH.***

6.2 Izvještavanje

Izvještaj o radu za 2022. godinu dostavljen je 6. 2. 2023. godine Federalnom zavodu za programiranje razvoja u skladu s Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH.²⁶

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavilo ih nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.²⁷

Uvidom u Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta utvrdili smo da nisu iskazane planske vrijednosti prihoda, što nije u skladu s članom 7. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Navedeno je uticalo na to da uporedni pokazatelji nisu realno iskazani.

U skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH Ministarstvo je sastavljalo periodične izvještaje, kao i periodične i godišnje izvještaje za namjenske podračune.

Preporuka:

- ***godišnje finansijske izvještaje sačinjavati na način utvrđen Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.***

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19, 2/21

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15, 4/16, 19/18, 3/21

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi u iznosu od 29.142.351 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.289.631 KM.

Ostvareni prihodi u cijelosti se odnose na neporezne prihode, od kojih se 99% odnosi na prihode utvrđene Zakonom o igrama na sreću²⁸ (28.899.814 KM). Zakonom je utvrđeno ukupno pet vrsta naknada, od kojih je za tri definisana namjena, a raspodjela prikupljenih namjenskih sredstava vrši se u skladu sa Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću,²⁹ što je detaljnije obrazloženo u tački 7.1.2.3 Izvještaja. Sredstva prikupljena po osnovu preostale dvije naknade prihod su Budžeta FBiH.

U skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH³⁰ i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor³¹ na kratkoročno razgraničenim prihodima iskazana su neutrošena namjenska sredstva u iznosu od 51.370.536 KM na dva podračuna otvorena u okviru Jedinstvenog računa Trezora FBiH (u daljem tekstu: JRT FBiH). Najveći dio razgraničenih prihoda odnosi se na sredstva Garancijskog fonda (47.728.242 KM) i neutrošena sredstva s namjenskog računa (Poseban transakcijski račun za prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa Lutrije BiH) – podračun u okviru JRT FBiH (3.642.294 KM), što je detaljno obrazloženo u tački 7.2.2 Izvještaja.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 1.111.479.874 KM, što u odnosu na raspoloživa sredstva od 1.272.131.124 KM predstavlja izvršenje od 87,37%. Ukupni rashodi i izdaci umanjeni za izdatke za otplatu dugova i kamate (816.670.792 KM) iznose 294.809.082 KM.

Nerealizovani iznos raspoloživih sredstava u iznosu od 160.651.250 KM, najvećim dijelom se odnosi na izdatke za otplatu dugova (118.618.110 KM), izdatke za kamate (18.941.410 KM), tekuće transfere i druge tekuće rashode (11.781.184 KM), izdatke za materijal i sitan inventar (9.674.243 KM) i kapitalne transfere (905.694 KM).

Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (4.197.770 KM), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (371.597 KM), izdaci za materijal i usluge (15.800.715 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (229.713.816 KM), kapitalni transferi (28.999.306 KM), izdaci za kamate (86.153.735 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (725.878 KM), izdaci za finansijsku imovinu (15.000.000 KM), izdaci za otplate dugova (730.517.057 KM).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu 3.492.539 KM. Izvršili smo uvid u obračun plaća i naknada plaća zaposlenika za mart, oktobar i decembar 2022. godine.

Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe³² koju je donijela Vlada FBiH utvrđeno je da sedmično radno vrijeme u federalnim organima državne službe, stručnim i drugim službama Vlade FBiH i drugim tijelima federalne uprave iznosi 40 sati i raspoređuje se na pet radnih dana po osam sati. Prema Odluci, dnevni odmor u trajanju od 30 minuta, čije korištenje utvrđuje rukovodilac organa uprave, ne računa se u radno vrijeme od 40 sati. **U skladu s Uputstvom o kućnom redu utvrđeno je radno vrijeme u Ministarstvu od 8.00 do 16.00 h, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe.**

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15, 60/15

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15, 11/17

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 58/16

³² „Sl. novine FBiH“, br. 17/06 i 93/15

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu kod poslodavca. Članom 8. propisani su elementi koje evidencije trebaju sadržavati, a članom 9. propisano je da se evidencija mora voditi uredno, razumljivo i ažurno na početku i na kraju radnog dana radnika, odnosno drugog lica angažovanog na radu, a u slučaju da neki od podataka iz člana 8. stav (1) ovog Pravilnika nije poznat na početku radnog dana, poslodavac je dužan isti unijeti u evidenciju odmah nakon saznanja tog podatka. Članom 10. je propisano da je poslodavac dužan voditi podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa.

Uvidom u evidencije prisustva na poslu, utvrdili smo da je kod zaposlenika obuhvaćenih uzorkom radno vrijeme od 8.00 do 16.00 sati sa pauzom od 11.00 do 11.30 sati. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe, kojom je propisano da radno vrijeme iznosi 40 sati i da se raspoređuje na pet radnih dana po osam sati, a da se dnevni odmor od 30 minuta ne računa u radno vrijeme. Prema Odluci, dnevni odmor u trajanju od 30 minuta, čije korištenje utvrđuje rukovodilac organa uprave, ne računa se u radno vrijeme od 40 sati. S obzirom na to da radno vrijeme, kao i vrijeme dnevnog odmora nije usklađeno sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu, ne možemo potvrditi vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, jer zaposlenici nisu obavljali poslove u zakonski utvrđenom radnom vremenu, od kojih ovisi ostvarenje prava na plaću i druga prava iz radnog odnosa. Napominjemo da neusklađenost radnog vremena ima uticaja na obavljanje poslova iz nadležnosti, s obzirom na to da je revizijom utvrđeno neizvršavanje poslova iz nadležnosti, odnosno dodijeljenih radnih obaveza i zadataka u zakonski utvrđenim rokovima. O ovoj neusklađenosti smo pisali u Izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2021. godinu, a data je preporuka i u Pismu menadžmentu za 2022. godinu, po kojoj nije postupljeno.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 705.231 KM. Najveći dio odnosi se na naknade za topli obrok (275.939 KM), jednokratne pomoći³³ (139.320 KM), naknade za prevoz sa posla i na posao (97.068 KM), regres za godišnji odmor (71.212 KM), pomoći u slučaju smrti (43.260 KM), naknade za odvojeni život (30.341 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (29.515 KM) i dr. Uvidom u dokumentaciju za pojedine vrste naknada utvrdili smo da su obračun i isplata naknada troškova zaposlenih vršeni u skladu s podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

Ocjenjivanje zaposlenika vršeno je u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH³⁴, Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH³⁵ i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.³⁶

Preporuka:

- **radno vrijeme uskladiti sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe.**

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 15.800.715 KM. Najznačajniji se odnose na: ugovorene i druge posebne usluge (15.317.185 KM), izdatke za energiju (113.058 KM), izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (103.103 KM), unajmljivanje imovine i opreme (67.603 KM), izdatke osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa (58.332 KM), te izdatke za tekuće održavanje (41.499 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge najvećim djelom odnose se na: zatezne kamate (12.695.901 KM), troškove spora (723.083 KM), izdatke za hardverske i softverske usluge (449.227 KM), troškove za usluge prodaje administrativnih taksi (788.742 KM), ostale nespomenute usluge i dadžbine (323.837 KM), izdatke za rad komisija (123.070 KM), te ugovore o djelu (51.176 KM).

³³ Odluka Vlade FBiH o izdvajanju sredstava u skladu sa Uredbom o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena i isplati jednokratne pomoći, V. broj 1504/2022

³⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12, 99/15

³⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 45/09, 103/21

³⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 30/20

- **Izdaci za zatezne kamate** najvećim dijelom odnose se na zatezne kamate po osnovu sudskih presuda vezanih za civilne invalidnine, civilne žrtve rata, materijalnu i nematerijalnu štetu, kao i po tužbama pravnih osoba. Provođenje rješenja o izvršenju u nadležnosti je poslovne banke kod koje je otvoren glavni račun. U skladu sa Zakonom o izvršnom postupku,³⁷ banka obavlja naplatu redom, prema vremenu dostavljanja rješenja o izvršenju, ako zakonom nije drugačije ugovoreno. Ministarstvo samo dostavlja banci pregled do kojeg iznosa budžetom odobrenih sredstava banka može realizovati rješenja o izvršenju.
- Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na **izdatke za hardverske i softverske usluge** utvrdili smo da su na ovoj poziciji iskazani izdaci za nabavku obnove licenci za „Vmware vCenter“ i „Vmware vSphere“, te održavanje informacionog sistema (hardvera i softvera) Ministarstva. Navedene usluge izvršene su u skladu sa ugovorom sklopljenim sa dobavljačem „QSS“ d.o.o. Sarajevo. Usluge obnove tehničke podrške za Oracle licence, iskazane u okviru navedenih izdataka izvršene su u skladu sa ugovorom potpisanim sa dobavljačem „Comtrade System Integration“ d.o.o. Sarajevo. Na poziciji izdataka za hardverske i softverske usluge iskazana je i nabavka nadogradnje OWIS sistema provedena u skladu sa ugovorom sa dobavljačem „Orka“ d.o.o. Sarajevo.
- Troškovi za usluge prodaje administrativnih taksi odnose se na usluge prodaje obrazaca mjenica i federalnih upravnih taksi na šalterima Finansijsko – informatičke agencije u skladu sa Ugovorom o distribuciji mjenica i federalnih upravnih taksi od 31. 12. 2021. godine. Za izvršene usluge Finansijsko – informatička agencija ispostavlja račun u visini od 15% od sredstava ostvarenih prodajom mjenica i upravnih taksi.
- **Ostale nespomenute usluge i dadžbine** odnose se na usluge verifikacije stare devizne štednje koje se vrše u skladu sa ugovorom sklopljenim sa Finansijsko-informatičkom agencijom iz 2016. godine i usluge emisije vrijednosnih papira na Sarajevskoj berzi-burzi vrijednosnih papira.
- U okviru **izdataka za ugovore o djelu** koji su iskazani u iznosu od 51.176 KM, sadržane su neto naknade za rad Odbora za javni nadzor u iznosu od 20.440 KM. Na osnovu člana 7. stav 3. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH³⁸, a u vezi s odredbama člana 66. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH³⁹, propisano je da javni nadzor nad Revizorskom komorom FBiH, društvima za reviziju i ovlaštenim revizorima provodi Odbor za javni nadzor. Članovi odbora su rješenjem Vlade od 28. 7. 2022. godine izabrani na period od četiri godine. Zaključena su i četiri ugovora o djelu sa stručnim osobama, neovisnim ekspertima tehničke struke u 2016. godini, na osnovu Zaključka Vlade FBiH⁴⁰ kojim je dana saglasnost Ministarstvu za zaključivanje ovih ugovora o djelu na period za koji postoji potreba za njihov angažman, u nedostatku državnih službenika tehničke struke u ovoj oblasti, a u skladu sa članom 14. stav 4. Zakona o fiskalnim sistemima.⁴¹ Za angažman stručnih osoba u 2022. godini utrošeno je 14.400 KM. Preostali ugovori o djelu zaključivani su u određenim periodima zbog povećanja obima posla i za poslove koji nisu sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. **Uvidom u ugovore o djelu, izvještaje o izvršenim aktivnostima i obračun naknada, nismo konstatovali nepravilnosti.**
- **Izdaci za rad komisija** najvećim dijelom odnose se na rad komisija za savjet za računovodstvo (18.240 KM), verifikaciju računa stare devizne štednje (13.720 KM), rješavanje po žalbama u neriješenim drugostepenim porezno-upravnim predmetima (13.520 KM), rješavanje po žalbama (12.120 KM), provođenje postupka certifikacije internih revizora za javni sektor za 2022. godinu (11.600 KM) i program javnih investicija (10.920 KM). Komisije su formirane na osnovu rješenja koje je donijela ministrica i na osnovu rješenja o imenovanju radnih tijela koje je donijela Vlada FBiH. **Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na rješenja o formiranju komisija, rješenja o isplati naknada i izvještaje o radu konstatovali smo da su pojedini članovi komisija angažovani u više od**

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12, 46/16

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 12/09

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

⁴⁰ Zaključak Vlade FBiH V. br. 648/2016

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 81/09

dvije komisije, što nije u skladu s članom 3. Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.⁴² U uzorkovanim izvještajima o radu komisija navedeno je da su poslovi i zadaci obavljani van radnog vremena. Navedeno ne možemo potvrditi, jer uvidom u elektronske evidencije radnog vremena za pojedine članove komisija (Komisija za javne nabavke) ne možemo potvrditi da su zadatke obavljali van radnog vremena. Navedeno nije u skladu s članom 8. Uredbe, prema kojem članovima radnih tijela pripada naknada samo pod uslovom da su zadatke za koje su zaduženi aktom o osnivanju radnog tijela obavljali izvan redovnog radnog vremena. Shodno navedenom, smatramo neosnovanim isplate naknada za članove pojedinih komisija. Na naknade koje su isplaćene članovima obračunat je porez u iznosu od 10%, doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje 6% i doprinos za zdravstveno osiguranje 4% i 0,5% naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Obračun naknada članovima nije imao tretman plaće, odnosno oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak⁴³ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.⁴⁴ Obaveza poslodavca je da obračuna i uplati poreze i doprinose u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i Zakonom o doprinosima⁴⁵ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.⁴⁶

Preporuke:

- *naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima;*
- *uskladiti broj komisija i isplatu naknada u kojima se angažuju zaposlenici u skladu s Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.*

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 229.713.816 KM.

Struktura tekućih transfera i drugih tekućih rashoda je sljedeća: tekući transferi drugim nivoima vlasti (210.093.946 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (3.539.893 KM) i drugi tekući rashodi (16.079.977 KM).

Tekući transferi drugim nivoima vlasti odnose se na tekuće transfere: kantonima (199.999.998 KM), općinama (7.250.000 KM), gradovima (2.750.000 KM), Državi (41.062 KM), transferi za PIO/MIO (29.310 KM), za kantonalne zavode zdravstvenog osiguranja (18.882 KM), Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (2.145 KM), službe za zapošljavanje (1.784 KM) i zavod za zapošljavanje (765 KM).

Tekući transferi kantonima

Budžetom FBiH za 2022. godinu Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu 200.000.000 KM na ime tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni. Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2022. godinu⁴⁷ definisano je da će se sredstva namijenjena za tekuće transfere kantonima koristiti na osnovu odluke o utvrđivanju kriterija i raspodjele sredstava koju donosi Vlada FBH.

Odlukom o utvrđivanju kriterija⁴⁸ utvrđena je raspodjela sredstava za finansijsku pomoć budžetima kantona u provođenju strukturnih reformi i finansiranju/sufinansiranju projekata, koji su od značaja za FBiH u omjeru 50% : 50%. Kriteriji za raspodjelu sredstava kantonima je broj stanovnika

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15

⁴³ „Sl. novine FBiH“, br. 10/8, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁴⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22, 57/22, 5/23

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21, 6/23

⁴⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18, 12/21, 6/22, 19/23

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 25/22

⁴⁸ Odluka o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni“ („Sl. novine FBiH“, br. 38/22)

prema Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH iz 2013. godine⁴⁹ uz primjenu pondera dva za Posavski kanton i Bosansko-podrinjski kanton.

Odlukom o raspodjeli sredstava⁵⁰ utvrđena je raspodjela sredstava kantonima s pojedinačnim iznosima kako slijedi:

R. br.	Kanton	Broj stanovnika	% udjela	Ponder	Iznos
1	2	3	4	5	6
1.	Tuzlanski kanton	445.028	19,46%	1	38.928.152
2.	Kanton Sarajevo	413.593	18,09%	1	36.178.423
3.	Zeničko-dobojski kanton	364.433	15,94%	1	31.878.226
4.	Unsko-sanski kanton	273.261	11,95%	1	23.903.093
5.	Srednjobosanski kanton	254.686	11,14%	1	22.278.273
6.	Hercegovačko-neretvanski kanton	222.007	9,71%	1	19.419.727
7.	Zapadno-hercegovačka županija	94.898	4,15%	1	8.301.059
8.	Posavski kanton	43.453	3,80%	2	7.601.971
9.	Kanton 10	84.127	3,68%	1	7.358.882
10.	Bosansko-podrinjski kanton	23.734	2,08%	2	4.152.192
	Ukupno	2.219.220	100,00%		200.000.000

Uzorkom je obuhvaćeno pet kantona⁵¹ (60% odobrenih i dodijeljenih sredstava) kojima je dodijeljeno ukupno 119.438.052 KM. Ugovori sa korisnicima sredstava potpisani su 10. 6. 2022. godine. Ugovorom je definisano da će Ministarstvo u roku od 30 dana od dana potpisivanja Ugovora isplatiti dodijeljeni iznos korisnicima sredstava. Na korisnicima ostaje obaveza namjenskog utroška sredstava, uz primjenu relevantnih zakonskih propisa, posebno poštujući i dajući prednost ukupnoj namjeni doznačenih sredstava utvrđenih Odlukom. Korisnici su dužni dostaviti izvještaj o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, koji mora sadržavati narativni opis upotrebe sredstava, obrazac za finansijski izvještaj primaoca pomoći, izjavu o namjenskom utrošku sredstava i bankovni izvod kao dokaz odliva sredstava sa korisnikovog računa. Ukoliko se traženo ne dostavi najkasnije do 31. 12. 2023. godine korisnik mora vratiti cjelokupan iznos najkasnije do 31. 3. 2024. godine, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama. **Budući da su sredstva u 2022. godini dodijeljena svim kantonima, a da je rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2021. godine do 31. 12. 2022. godine, nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisana obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, a u slučaju nedostavljanja izvještaja korisnik ne može aplicirati za dodjelu sredstava.**

Nadzor nad utroškom sredstava dodijeljenih kantonima iz Budžeta za 2021. godinu vršila je Komisija za praćenje i evaluaciju utroška tekućih transfera kantonima, gradovima i općinama, koja je formirana 18. 11. 2022. godine.

Komisija je sa radom završila 4. 4. 2023. godine kada je donesen Konsolidovani izvještaj za praćenje i evaluaciju utroška tekućih transfera kantonima, gradovima i općinama u FBiH iz Budžeta FBiH za 2021. godinu. Donesen je prijedlog da se u potpunosti usvoje izvještaji za svih deset kantona u ukupnom iznosu od 199.999.998 KM.

Uvidom u izvještaje o namjenskom utrošku sredstava za pet kantona⁵² uzetih u uzorak utvrdili smo da su se doznačena sredstva koristila za namjene definisane ugovorom. Kantoni su Ministarstvu

⁴⁹ „Sl. glasnik BiH“, br. 60/16

⁵⁰ Odluka o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni“ („Sl. novine FBiH“, br. 41/22)

⁵¹ Zeničko-dobojski kanton, Tuzlanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton, Zapadnohercegovačka županija i Kanton Sarajevo

⁵² Kanton Sarajevo, Srednjobosanski kanton, Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton i Zapadnohercegovačka županija

blagovremeno dostavili izvještaje⁵³ o namjenskom utrošku sredstava uz preostalu dokumentaciju definisanu ugovorom (narativni opis upotrebe sredstava, obrazac za finansijski izvještaj, izjavu o namjenskom utrošku sredstava i dokaz o odlivu sredstava s računa). Pregledom dostavljene dokumentacije uvjerali smo se da korisnici ispunjavanju ugovorom definisane obaveze.

Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave

Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu utvrđena je raspodjela sredstava tekućih transfera jedinicama lokalne samouprave, gdje je definisano da će se sredstva koristiti na osnovu odluka o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava općinama i gradovima koje donosi Vlada FBiH.

Odluku o utvrđivanju kriterija, načina i procedura za dodjelu sredstava⁵⁴ Vlada FBiH je donijela 19. 5. 2022. godine. Odlukom je definisano da se iznos od 10.000.000 KM dodjeljuje na principu solidarnosti svim općinama i gradovima u jednakom iznosu od 125.000 KM, na ime finansijske pomoći budžetu u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19. Također, u Odluci je navedeno da će Vlada FBiH posebnom odlukom utvrditi dinamiku doznačavanja, te način izvještavanja o utrošenim sredstvima. **Kriteriji raspodjele sredstava, iako su trebali biti utvrđeni Odlukom, nisu navedeni.**

Odlukom o raspodjeli sredstava⁵⁵ koju je donijela Vlada FBiH utvrđena je raspodjela sredstava na ime dodjele finansijske pomoći budžetima općina i gradova u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19 i za finansiranje/sufinansiranje projekata/zahitjeva/inicijativa koji/koje će biti implementirane u jedinicama lokalne samouprave. **Sredstva su dodijeljena svim općinama i gradovima u jednakom iznosu od po 125.000 KM kao jednokratna finansijska pomoć budžetima. Odlukom o utvrđivanju kriterija, načina i procedura za dodjelu sredstava definisano je da se sredstva dodjeljuju na osnovu kriterija, koji nisu u konačnici doneseni. Budući da su sredstva u 2022. godini dodijeljena svim jedinicama lokalne samouprave, a da je rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2021. godine do 31. 12. 2022. godine, nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisana obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, te da u slučaju nedostavljanja izvještaja korisnik ne može aplicirati za dodjelu sredstava.**

Sklopljenim ugovorima ministarstva i korisnika sredstava definisana je obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, koji mora sadržavati obrazac za finansijski izvještaj korisnika pomoći, izjavu o namjenskom utrošku sredstava i bankovni izvod kao dokaz odliva sredstava sa korisnikovog računa, najkasnije do 31. 12. 2023. godine.

Nadzor nad utroškom sredstava gradovima i općinama vršila je Komisija za praćenje i evaluaciju utroška tekućih transfera kantonima, gradovima i općinama. Uvidom u dokumentaciju koju su aplikanti trebali dostaviti u svrhu dokazivanja namjenskog utroška doznačenih sredstava (narativni opis upotrebe sredstava, obrazac za finansijski izvještaj, izjavu o namjenskom utrošku sredstava i dokaz o odlivu sredstava s računa) uvjerali smo se da korisnici ispunjavaju ugovorom definisane obaveze.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Tekući transferi neprofitnim organizacijama, iskazani u iznosu od 3.539.893 KM, odnose se na raspodjelu prihoda ostvarenih po osnovu naknada za privređivanje igara na sreću, uplaćenih u Budžet FBiH u 2021. godini. Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda

⁵³ Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na 351. sjednici održanoj 16. 2. 2023. godine, donijela Odluku o izmjeni Odluke o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2021. godinu Federalnom ministarstvu finansija s pozicija „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - kantoni i općine“ općine i gradovi i „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - kantoni i općine“ općine i gradovi, kojom je rok za dostavu izvještaja o utrošku sredstava izmijenjen s 31. 12. 2022. godine na 31. 3. 2023. godine, te je propisano da se sredstva mogu utrošiti najkasnije do 31. 12. 2022. godine

⁵⁴ Odluka o utvrđivanju kriterija, načina i procedura za dodjelu sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi („Sl. novine FBiH“, br. 38/22)

⁵⁵ Odluka o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ i ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ („Sl. novine FBiH“, br. 63/22)

ostvarenih po osnovu naknada za privređivanje igara na sreću⁵⁶, dio prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću iz člana 7. stav 3. Zakona o igrama na sreću⁵⁷ raspodjeljuje se za finansiranje programa i projekata definisanih u članu 2. Uredbe. Raspodjela ovih sredstava vrši se jednom godišnje, nakon provedenog postupka po javnom pozivu za dodjelu sredstava, koji za raspodjelu sredstava prikupljenih u prethodnoj godini raspisuju nadležna ministarstva.

Ministarstvo je 31. 1. 2022. godine obavijestilo nadležna ministarstva da je od naknada za priređivanje igara na sreću prikupljen iznos od 3.834.268 KM.

Sredstva su raspoređena na osnovu odluka Vlade FBiH o raspodjeli sredstava⁵⁸, po ministarstvima kako slijedi: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (1.809.800 KM), Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke (575.085 KM), Federalno ministarstvo kulture i sporta (575.140 KM), Federalno ministarstvo zdravstva (410.573 KM) i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (169.295 KM).

Poštujući odredbe člana 10. Uredbe⁵⁹, nadležna ministarstva su u obavezi zaključiti pojedinačne ugovore u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Odluke o raspodjeli sredstava, sa svim korisnicima kojima su sredstva dodijeljena. Ministarstva su dužna najkasnije do 1. 3. 2023. godine da dostave Vladi FBiH informaciju o namjenskom utrošku sredstava dodijeljenih korisnicima u prethodnoj godini, kao i poduzetim mjerama u slučaju da se sredstva namjenski ne utroše.

Drugi tekući rashodi

Drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 16.079.977 KM, a odnose se na: rashode po osnovu izvršenja sudskih presuda i rješenja o izvršenju u iznosu od 11.949.230 KM, rashode po osnovu povrata više ili pogrešno uplaćenih sredstava u iznosu od 2.979.961 KM, preuzete obaveze bivšeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu doprinosa za PIO/MIO (881.920 KM), izvršenje odluka Ustavnog suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava (198.933 KM) i izvršenje sudskih presuda po osnovu neisplaćenih plaća (69.933 KM).

Budžetom za 2022. godinu odobrena su sredstva za izmirenje neisplaćenih plaća i naknada zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH (1.960.000 KM) i neisplaćenih obaveza prema dobavljačima (300.000 KM), nastalih u periodu od 1. 4. 1996. godine do 31. 12. 2002. godine, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH⁶⁰ utvrđeno da će se opće obaveze po osnovu unutrašnjeg duga izmiriti u periodu od pet godina, počevši od 2004. godine. Zaključkom Vlade FBiH od 27. 7. 2006. godine⁶¹ utvrđeno je da će poslove bivšeg Federalnog ministarstva odbrane preuzeti federalni organi i federalne upravne organizacije, a Federalno ministarstvo finansija poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku. Ministarstvo ni u 2022. godini nije postupilo po Zaključku Vlade FBiH od 31. 10. 2013. godine,⁶² prema kojem je bilo u obavezi da pripremi Informaciju o stanju realizacije preporuka koje se odnose na finansijske obaveze iz Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu.

Komisija za popis primljenih i izdatih mjenica i garancija u Sektoru za upravljanje dugom na 31. 12. 2022. godine, te za popis, usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi Trezora svih realizovanih obaveza Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH za 2022. godinu imala je zadatak da izvrši popis izmirenih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane za plaće, naknade i obaveze prema dobavljačima za 2022. godinu.

⁵⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15, 11/17, 87/22

⁵⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15, 60/15

⁵⁸ Odluka Vlade FBiH V. broj 1251/2022 i 1500/2022, Odluka Vlade FBiH V. broj 1055/2022, Odluka Vlade FBiH V. broj 766/2022, Odluka Vlade FBiH V. broj 1524/2022, Odluka Vlade FBiH V. broj 1112/2022

⁵⁹ Izmjenama Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću nadležna ministarstva su najkasnije u roku od 15 dana dužna zaključiti pojedinačne ugovore o dodjeli sredstava sa korisnicima sredstava. Izmjene Uredbe stupile su na snagu 1. 1. 2023. godine

⁶⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

⁶¹ V. broj: 396/06

⁶² V. broj: 1246/13

Komisija je izvršila samo popis izmirenih obaveza za plaće i regres u iznosu od 2.532 KM i konstatovala da nije bilo isplata obaveza prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane, kao i obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje se iskazuju kao unutrašnji dug. Njihova realizacija evidentira se na poziciji otplata unutrašnjeg duga i za te obaveze sačinjen je nalog za knjiženje s ciljem zatvaranja obaveza iskazanih u bruto bilansu Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH u korist finansijskog rezultata.

Iskazano izmirenje preuzetih obaveza na poziciji drugih tekućih rashoda, u ukupnom iznosu od 881.920 KM, nije obuhvaćeno popisom nijedne komisije, niti je na osnovu ovih izmirenih obaveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obaveza Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH. U postupku revizije nije prezentiran podatak o stanju duga po osnovu neizmirenih obaveza za plaće i naknade i obaveze prema dobavljačima organa koji su prešli na državni nivo, a nije izvršen niti njihov popis sa 31. 12. 2022. godine.

Nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, kao što nije izvršena ni verifikacija obaveza prema dobavljačima za plaće i naknade zaposlenika i ostale obaveze i potraživanja iskazana u Glavnoj knjizi trezora u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, s obzirom na to da ove institucije prelaskom na državni nivo nisu izvršile popis imovine i obaveza.

U izvještaju Komisije za popis neizmirenih obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršnih rješenja zaprimljenih u Trezoru i neizmirenih obaveza na osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda na JRT FBiH na 31. 12. 2022. godine nisu prezentovani podaci o tačnom iznosu duga, zaduženja i ostalih obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH budući da Ministarstvo raspolaže samo finansijskim podacima o pravosnažnim sudskim odlukama koje su zaprimljene u Ministarstvu.

7.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi planirani su u iznosu od 29.905.000 KM, a realizovani su u iznosu od 28.999.306 KM. Realizovani kapitalni transferi odnose se na kapitalne transfere jedinicama lokalne samouprave (gradovima u iznosu od 9.502.209 KM i općinama u iznosu od 19.497.097 KM). Nerealizovani iznos odnosi se na planirana sredstva na poziciji „Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima – Japanski grant – 2 KR – 905.000 KM“.

Kapitalni transferi jedinicama lokalne samouprave

Budžetom FBiH za 2022. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 29.000.000 KM na poziciji „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“. Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, utvrđeno je da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti na osnovu Odluka o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava općinama i gradovima koje donosi Vlada FBiH.

Odluku o utvrđivanju načina raspodjele i procedure za dodjelu sredstava⁶³ Vlada FBiH je donijela 19. 5. 2022. godine, te je istom definisano da će se sredstva u iznosu od 29.000.000 KM koristiti za finansiranje/sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa koji/koje će biti implementirani/e u jedinicama lokalne samouprave.

Oblasti koje su predmet finansiranja/sufinansiranja odnose se na: putnu infrastrukturu, komunalnu infrastrukturu, objekte obrazovnog, sportskog, kulturnog karaktera i ostale objekte od važnosti, kao i druge aktivnosti od značaja iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Odlukom je definisano da će Vlada FBiH formirati komisiju koja će vršiti pregled i ocjenjivanje dostavljenih projekata/zahtjeva/inicijativa i na osnovu toga sačiniti prijedlog korisnika navedenih sredstava na osnovu kojeg će Ministarstvo sačiniti prijedlog odluke i dostaviti Vladi FBiH na razmatranje, koja će

⁶³ Odluka o utvrđivanju načina raspodjele i procedure za dodjelu sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi („Sl. novine FBiH“, br. 38/22)

posebnom odlukom utvrditi konačne iznose sredstava koji će se doznačiti pojedinim gradovima i općinama, dinamiku doznačavanja, te način izvještavanja o utrošenim sredstvima.

Iako je Vlada FBiH donijela Odluku o utvrđivanju načina raspodjele i procedure za dodjelu sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija, ona ne sadrži kriterije za raspodjelu. Navedeno nije u skladu s članom 23. stav 2. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, kojim je definisano da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti na osnovu odluka o utvrđivanju kriterija i raspodjele sredstava općinama i gradovima koje donosi Vlada FBiH. Odlukom je definisano da će kriteriji za dodjelu sredstava biti utvrđeni Javnim pozivom, što je i učinjeno.

Vlada FBiH objavila je Javni poziv za podnošenje prijava za finansiranje/sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa/ostalih aktivnosti od značaja za jedinice lokalne samouprave, 14. 6. 2022. godine na svojoj internet-stranici. **Naglašeno je da će prednost imati projekti koji su visokog stepena zrelosti i prioritetni su za implementaciju u jedinicama lokalne samouprave te direktno doprinose boljem kvalitetu života, međutim nije definisano kako se ovo dokazuje i utvrđuje, odnosno nije definisana dokumentacija na osnovu koje bi se navedeno utvrdilo.** Finansijska sredstva koja se dodjeljuju jedinicama lokalne samouprave iznose do 1.000.000 KM (do 3,4% ukupnih sredstava za raspodjelu), uz mogućnost odobravanja i većih iznosa o čemu odluku donosi Vlada FBiH.

Javnim pozivom utvrđeni su opći i posebni kriteriji. **Opći kriteriji** više imaju karakter obavezne dokumentacije, utvrđeni su na način da predstavljaju osnov za ocjenu formalno-pravne ispravnosti prijave, na šta ukazuje potreba za dostavljanjem čitko popunjene, potpisane i ovjerene prijave na javni poziv, što je jedan od općih kriterija. Preostala dva opća kriterija zahtijevaju dostavu **preporuke o realizaciji projekata/zahtjeva/inicijativa – ukoliko postoji (nije definisano čija preporuka je relevantna, a navodimo da je u uzetom uzorku od 31 aplikanta, kod samo dva priložena) i kopija predračuna koji odgovara vrijednosti zahtjeva ili ostala dokumentacija iz koje je vidljiva ukupna vrijednost projekta (kod najmanje pet aplikanta uzetih u uzorak nije moguće utvrditi iz priložene dokumentacije vrijednost cjelokupnog projekta).**

Posebni kriteriji odnose se na dostavu: Izjave o sufinansiranju s dokazima sufinansiranja pojedinačnih projekata od jedinice lokalne samouprave, projektno-tehničke dokumentacije (građevinska dozvola, urbanistička saglasnost i ostala odobrenja potrebna za realizaciju projekta izdata od nadležnih organa) i zrelost projekta koja uključuje fazu projekta i očekivani rezultat realizacije. Kod posebnog kriterija koji se odnosi na „projektno-tehničku“ dokumentaciju navedeno je da se treba dostaviti najviši nivo dokumentacije koju aplikant posjeduje, te da nije potrebno dostavljati cjelokupne projekte, već iskopirati Naslovnu stranicu i konkretni predračun radova koji odgovara vrijednosti zahtjeva. Zrelost projekta vrednovat će se na osnovu dokumentacije koja ukazuje na fazu u kojoj se projekat nalazi i očekivanog rezultata sadržanog u posebnoj izjavi ili će se utvrditi na osnovu izjava iz posebnih kriterija ili podataka sadržanih u projektnoj dokumentaciji, idejnom i glavnom projektu.

Nejasno je kako je moguće ocijeniti zrelost projekta iz podataka sadržanih u idejnom ili glavnom projektu, ako aplikant nije u obavezi dostaviti cjelokupne projekte (u uzorku najveći broj aplikanta dostavio samo naslovnu stranu, prve stranice glavnog i idejnog projekta ili stranice s predmjerom/predračunom radova), kako je navedeno kod projektno-tehničke dokumentacije. Definisana dokumentacija kojom se potvrđuje ispunjenost posebnih kriterija ukazuje na netransparentnost i ostavlja prostora za moguća subjektivna postupanja prilikom pregleda i ocjene određenih projekata.

Vlada FBiH je 9. 6. 2022. godine donijela Rješenje o imenovanju interresorne Komisije za dodjelu sredstava općinama i gradovima iz Budžeta FBiH⁶⁴, čiji zadatak je bio da izvrši pregled i ocjenjivanje dostavljenih projekata i na osnovu toga sačini prijedlog korisnika sredstava na osnovu koga će Ministarstvo pripremiti odluku i dostaviti je Vladi FBiH na razmatranje.

⁶⁴ Sastav Komisije: predsjedavajući ispred Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica i četiri člana ispred Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Federalnog ministarstva finansija. Za obavljanje stručnih i administrativnih poslova za potrebe Komisije imenovan je član ispred Vlade FBiH

Komisija je donijela Procedure za izbor potencijalnih korisnika za dodjelu sredstava, u kojima je posebne kriterije razradila na potkriterije za koje je utvrđen broj bodova koji nose od 5 do 25 bodova, pa je tako navedeno spremnosti sufinansiranja projekta – učešće podnosioca i drugih donatora u realizaciji Projekta; odobreni projekt, građevinska dozvola, urbanistička saglasnost, saglasnost vodoprivrede, elektroprivrede; zrelost projekta - faza projekta i očekivani rezultati realizacije projekta - mjerljivi efekti. Procedurama je definisano da kriteriji zrelost projekta ocjenjuje svaki član komisije posebno pri čemu daje ocjenu od 1 do 5. Zbir ocjena svih članova Komisije daje ukupan broj bodova za predmetnu aplikaciju po ovom kriteriju.

Pažnju skrećemo na kriterij „zrelost projekta“ – faza projekta i očekivani rezultati, koji nije mjerljiv i za koji nije jasno utvrđena dokazna dokumentacija, a kao način vrednovanja, osim dokumentacije, navedene su ostale relevantne informacije i saznanja bez navođenja o kojim se konkretno informacijama radi. Navedeno je da će prednost imati oni projekti koji doprinose u stvaranju preduslova za kvalitetniji i sadržajniji život građana na području lokalne zajednice, projekti koji su visokog stepena zrelosti i prioritetni za implementaciju, odnosno kojima će ciljana grupa imati direktnu korist, ali nije jasno utvrđeno kako će se isto dokazati. Opisano dobiva više na važnosti budući da maksimalan broj bodova⁶⁵ za ovaj poseban kriterij čini trećinu ukupnih mogućih bodova za konkretnu aplikaciju, te da iznos odobrenih sredstava zavisi od broja dodijeljenih bodova, a bodovanje je uspostavljeno tako da se samo zbog jednog boda korisniku moglo odobriti i do 50.000 KM više. Uvidom u uzorkovane aplikacije, nismo mogli ocijeniti na osnovu čega su dodijeljeni bodovi za ovaj poseban kriterij.

Budući da su sredstva u 2022. godini dodijeljena jedinicama lokalne samouprave, a da je rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2021. godine do 31. 12. 2022. godine, nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisana obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, te da u slučaju nedostavljanja izvještaja korisnik ne može aplicirati za dodjelu sredstava.

Preporuka:

- ***propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera i dokumentaciju koja je dokaz ispunjenosti kriterija, s ciljem objektivnog bodovanja.***

Komisija je na osnovu izvršenog bodovanja prijava sačinila Prijedlog rang-liste potencijalnih korisnika 5. 8. 2022. godine i dostavila je Ministarstvu na razmatranje, u sklopu svog Izvještaja o radu od 8. 8. 2022. godine. Zbog velikog broja projekata⁶⁶ koje su dostavili pojedini gradovi i općine, Komisija je u Izvještaju o radu preporučila Ministarstvu da se s područja jednog grada/općine sufinansira maksimalno tri projekta, a da se prag prolaznosti ograniči određenim minimalnim brojem bodova.

Ministarstvo je na osnovu „Rang-liste potencijalnih korisnika sredstava“ s predloženim iznosima dodjele sredstava sačinilo Prijedlog odluke o raspodjeli sredstava i uputilo ga Vladi FBiH.

Vlada FBiH je 8. 8. 2022. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava⁶⁷ kojom je utvrđena raspodjela 29.000.000 KM na ekonomskom kodu 615100 – Kapitalni transferi na ime dodjele finansijske pomoći budžetima gradova i općina u sanaciji posljedica nastalih usljed proglašene pandemije COVID-19 i za sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa koji će biti implementirani. Odlukom je ovlaštena ministrica da u ime Vlade FBiH potpiše ugovore o dodjeli i korištenju ovih sredstava.

Ministarstvo je s gradovima i općinama zaključilo ugovore o dodjeli pomoći iz Budžeta FBiH sredinom augusta 2022. godine. Uzorkom je obuhvaćeno 12 općina i osam gradova kojima je

⁶⁵ Minimalan broj bodova koje je općina, odnosno grad morao/la osvojiti da bi dobio/la sredstva je 46, dok je maksimalan 75 bodova. Svaki od tri posebna kriterija nosio je po 25 bodova

⁶⁶ Zaprimljeno 299 blagovremeno pristiglih aplikacija

⁶⁷ Odluka o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom Federacije BiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi i ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ („Sl. novine FBiH“, br. 63/22)

dodijeljeno ukupno 9.036.556 KM za sufinansiranje 31 projekta.⁶⁸ Ugovorom je propisana obaveza korisnika da Ministarstvu dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, koji uz narativni opis mora sadržavati izjavu o namjenskom utrošku sredstava i finansijski izvještaj, na propisanim obrascima koji su dio ugovora, najkasnije do 31. 12. 2023. godine, uključujući dokaz o odljevu sredstava s korisnikovog računa u obliku kopije bankovnog izvoda. Ukoliko korisnik do 31. 12. 2023. godine ne dostavi Izvještaj, obavezan je vratiti cjelokupan iznos pomoći najkasnije do 31. 3. 2024. godine, sa zakonskim zateznim kamatama.

Pregledom uzorkom obuhvaćenih aplikacija utvrđene su mnogobrojne nepravilnosti u dostavljenoj dokumentaciji koja je služila kao osnov za pravdanje ispunjenosti kako općih, tako i posebnih kriterija. Prvi opći kriteriji nalaže dostavu čitko popunjene, potpisane i ovjerene prijave na javni poziv, gdje je uočeno kod jednog aplikanta da vrijednost navedena na prijavnim obrascu ne odgovara vrijednosti u dostavljenom ugovoru, kod drugog aplikanta su dostavljena dva prijavna obrasca za isti projekat sa različitim iznosima sufinansiranja. Korisnici sredstava su bili u obavezi da dostave dokumentaciju iz koje je vidljiva ukupna vrijednost projekta, što kod najmanje dva korisnika iz izabranog uzorka nismo mogli da utvrdimo. Za pravdanje ispunjenosti posebnog kriterija koji se odnosio na projektno tehničku dokumentaciju komisija je uvažila aplikantu izvedbeni projekat iz 2012. godine sa troškovima koji ne odgovaraju cjelokupnom iznosu projekta. Jedan od aplikanta je kao dokaz ispunjenosti navedenog kriterija dostavio glavni projekat iz 2006. godine. Sredstva u iznosu od 40.000 KM dodijeljena su Općini Pale za projekat „Poboljšanje finansijske stabilnosti budžeta Općine Pale za 2022. godinu“, koja su između ostalog namijenjena za izmirenje plaća i naknada troškova zaposlenih, vijećničke paušale, sudske presude, obaveze prema dobavljačima. Navedeno spada u obaveze tekućeg poslovanja jedinice lokalne samouprave, te nije predmet pokrića iz sredstava kapitalnog transfera.

Nadzor nad utroškom sredstava dodijeljenih jedinicama lokalne samouprave iz Budžeta za 2021. godinu vršila je Komisija za praćenje i evaluaciju utroška tekućih transfera kantonima, gradovima i općinama. Radi se o istoj komisiji koja je vršila pregled tekućih transfera kantonima.

Komisija je u Konsolidovanom izvještaj za praćenje i evaluaciju utroška tekućih transfera kantonima, gradovima i općinama u FBiH iz Budžeta FBiH za 2021. godinu dala prijedlog da se u potpunosti usvoje izvještaji o namjenskom utrošku sredstava za ukupno 72 jedinice lokalne samouprave u iznosu od 26.209.622 KM. Za osam jedinica lokalne samouprave, predloženo je da trebaju izvršiti povrat dijela doznačenih sredstava u ukupnom iznosu od 1.589.406 KM, jer projekti nisu završeni (nedovršeni postupci javnih nabavki, sredstva utrošena nakon roka od 31. 12. 2022. godine ili pravdana računima koji su izdati prije nego su doznačena sredstva od Ministarstva).

Uvidom u izvještaje o namjenskom utrošku sredstava za sedam općina i tri grada⁶⁹ uzetih u uzorak utvrdili smo da su se doznačena sredstva koristila u svrhe naznačene Javnim pozivom. Jedinice lokalne samouprave su Ministarstvu blagovremeno dostavile izvještaje o namjenskom utrošku sredstava uz preostalu dokumentaciju definisanu ugovorom (obrazac za finansijski izvještaj, izjavu o namjenskom utrošku sredstava i dokaz o odlivu sredstava s računa). Pregledom dostavljene dokumentacije uvjerali smo se da korisnici ispunjavanju ugovorom definisane obaveze.

Preporuka:

- ***sredstva tekućih i kapitalnih transfera odobravati ako je potvrđeno da su prethodno doznačena sredstva utrošena za utvrđene namjene u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.***

⁶⁸ Općine: Kladanj, Pale, Trnovo, Teočak, Foča, Drvar, Novi Travnik, Olovo, Čelić, Dobretići, Domaljevac-Šamac, Kakanj; Gradovi: Mostar, Orašje, Ljubuški, Stolac, Gradačac, Bosanska Krupa, Visoko i Živinice

⁶⁹ Općine: Kiseljak, Fojnica, Jajce, Travnik, Ilidža, Busovača, Novi Travnik; Gradovi: Mostar, Livno i Široki Brijeg

7.1.2.5 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu od 86.153.735 KM, što u odnosu na planirana sredstva (105.095.145 KM) predstavlja izvršenje od 81,98 %. U odnosu na prethodnu godinu (77.021.557 KM) veće su za 9.132.178 KM. Izdatke za kamate čine: izdaci za kamate po vanjskom dugu (76.797.735 KM) i izdaci za kamate na domaće pozajmljivanje (9.356.000 KM).

Izdaci za kamate po vanjskom dugu odnose se na kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obaveze (74.829.169 KM) i kamate na pozajmice direktnih ino obaveza FBiH (1.968.566 KM). Kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obaveze iskazane su u iznosu od 74.829.169 KM, a plaćene su u iznosu od 78.145.031 KM. Budući da Budžetom FBiH nisu planirana dovoljna sredstva na razgraničenjima je iskazan iznos od 3.315.862 KM (šire opisano u tački 6.1).

Izdaci za kamate na domaće pozajmljivanje odnose se na kamate po emitovanim dugoročnim obveznicama.

7.1.2.6 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 15.000.000 KM, a odobreni su Odlukom Vlade FBiH o odobravanju kredita Union banci d.d. Sarajevo po subordiniranim uslovima⁷⁰, s rokom dospjeća od 25 godina i fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 0,1%, a odobrena sredstva kredita namijenjena su za plasiranje kreditne linije mladima za rješavanje stambenog pitanja,.

7.1.2.7 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 730.517.057 KM, što u odnosu na planirana sredstva predstavlja izvršenje od 86,03 %, a u odnosu na prethodnu godinu (757.868.871 KM) manji su za 27.351.814 KM. Struktura izdataka je sljedeća: otplate dugova primljene kroz Državu (456.021.806 KM), otplate domaćeg zaduživanja (220.000.000 KM), otplate unutrašnjeg duga (46.340.452 KM) i vanjske otplate (8.154.799 KM).

Nerealizovani iznos odobrenih sredstava (118.618.110 KM) najvećim dijelom odnosi se na otplate domaćeg pozajmljivanja po osnovu emisije trezorskih zapisa (100.000.000 KM), otplate obaveza po vanjskom dugu (10.883.145 KM), te otplate po unutrašnjem dugu (7.526.976 KM).

Otplate po osnovu emisije dugoročnih obveznica izvršene su u iznosu od 170.000.000 KM, koliko su i planirane Budžetom za 2022. godinu, međutim otplate po osnovu emisije trezorskih zapisa izvršene su u iznosu od 50.000.000 KM, što je za 100.000.000 KM manje u odnosu na Budžetom planirane. Uzimajući u obzir da se kratkoročni vrijednosni papiri uglavnom emitiraju u cilju održavanja adekvatnog nivoa solventnosti, te uvažavajući stanje sredstava na JRT FBiH, od planirane četiri aukcije trezorskih zapisa ukupne vrijednosti od 250.000.000 KM održana je jedna ukupne vrijednosti od 50.000.000 KM (sa rokom dospjeća od devet mjeseci). U 2022. godini izvršena je jedna otplata po osnovu dospjelih obaveza trezorskih zapisa u iznosu od 50.000.000 KM po emisiji iz 2021. godine, koja je dospjela i plaćena. Uzimajući u obzir nivo solventnosti i smanjene potrebe za finansiranjem, a što je konstatovano i u zapisnicima Odbora za likvidnost koji je pratio stanje Budžeta FBiH po kvartalima u 2022. godini, preostale aukcije trezorskih zapisa koje su planirane u 2022. godini su otkazane.

Otplate obaveza po vanjskom dugu planirane su u iznosu od 475.267.739 KM, a realizovane su u iznosu od 464.176.604 KM, što je za 11.091.135 KM manje u odnosu na odobrena sredstva. Najveći dio manje realizovanih obaveza po vanjskom dugu odnosi se na planirana, a nekorištena sredstva korektivnog faktora. Korektivni faktor (5%) je rezerva za neplanirane troškove, radi mogućeg povećanja troškova servisiranja vanjskog duga tokom godine, koji mogu nastati kroz nepovoljno kretanje kursa valuta (valutnog rizika), uslijed rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i drugih troškova servisiranja obaveza po vanjskom dugu (otplate troškova novougovorenih kredita). Uslijed povećanja troškova servisiranja vanjskog duga u 2022. godini bilo je potrebno iskoristiti sredstva rezerve.

⁷⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 39/22

7.2 BILANS STANJA

U Bilansu stanja na 31. 12. 2022. godine iskazana je sljedeća struktura: stalna sredstva 12.805.780 KM, gotovina 367 KM, kratkoročna potraživanja 4.547 KM, finansijsko obračunski odnosi 53.235.627 KM, kratkoročne obaveze i razgraničenja 53.339.206 KM, dugoročne obaveze i razgraničenja 5.010.662 KM, izvori stalnih sredstava 8.031.241 KM i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 334.789 KM.

Na poziciji finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama u skladu s propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune, iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

7.2.1 Stalna sredstva

7.2.1.1 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva u iznosu od 12.805.780 KM. Njihovu strukturu čine: neotpisana (sadašnja) vrijednost stalnih sredstava (7.669.809 KM), vrijednosni papiri (361.432 KM) i dugoročna razgraničenja (4.774.539 KM).

Stalna sredstva iskazana su u sadašnjoj vrijednosti od 7.669.809 KM (nabavne vrijednosti 14.890.168 KM i ispravke vrijednosti 7.220.359 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Ona se odnose na: građevinske objekte (8.358.317 KM), opremu (3.366.929 KM), stalna sredstva u obliku prava (3.144.093 KM), zemljište (17.445 KM) i sredstva van upotrebe (3.383 KM).

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su u toku godine stalna sredstva povećana za 885.003 KM. Iskazano povećanje najvećim dijelom odnosi se na kompjutersku opremu u iznosu od 731.239 KM (od čega se sa pozicije kratkoročnih razgraničenja za robu koja je isporučena u 2022. godini odnosi 285.480 KM).

Pored navedenog, za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 276.580 KM rezervisana su sredstva na poziciji kratkoročnih razgraničenja što je šire opisano u tački 7.2.2 Izvještaja.

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor, budžetski korisnici vrše revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava. Knjigovodstveni iznos stalnih sredstava treba korigovati ako je opći indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda porastao za više od 10% tokom tekuće godine, odnosno od datuma nabavke sredstava ili datuma posljednjeg korigovanja vrijednosti. Revalorizacija se obavlja primjenom indeksa promjene cijene, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%. Uzimajući u obzir sadašnju vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine, efekat revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava od 1.334.547 KM. Sredstva u pripremi se ne revalorizuju.

Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku na način da povećava vrijednost izvora stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne i ispravke vrijednosti, kako bi se u periodu inflacije njihova vrijednost uskladila. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4% što je iziskivalo revalorizaciju. Ministarstvo nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike.

Preporuka:

- ***izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor.***

Vrijednosni papiri iskazani su u sadašnjoj vrijednosti od 361.432 KM (nabavne vrijednosti 932.145 KM, ispravke vrijednosti od 570.712 KM), koliko su iskazani i ostali izvori stalnih sredstava. Vrijednosni papiri u cijelosti se odnose na 5.744 dionica ALTA banke a.d. Beograd, stečene 2015. godine. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se kvartalno vrši usklađivanje knjigovodstvenog iznosa ulaganja u dionice po fer vrijednosti.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 4.774.539 KM i odnose se na razgraničene rashode: po osnovu ostalih pravosnažnih presuda, sudskih izvršnih rješenja i upravnih sporova (3.812.253 KM), po osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda (949.685 KM) i po osnovu odluka Ustavnog suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava (12.600 KM).

7.2.2 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 53.339.206 KM i odnose se na: kratkoročna razgraničenja (52.084.343 KM), kratkoročne tekuće obaveze (816.150 KM), kratkoročne kredite i zajmove (69.281 KM) i obaveze prema zaposlenicima (369.432 KM).

Prema prezentiranoj dokumentaciji utvrdili smo da su **u okviru kratkoročnih tekućih obaveza** iskazane obaveze prema dobavljačima u iznosu od 327.049 KM i ostale obaveze u iznosu od 89.659 KM koje se najvećim dijelom odnose na obaveze po osnovu neuplaćenih doprinosa prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH. Iznos od 20.340 KM iskazan u okviru stavke kratkoročne obaveze prema fizičkim licima, odnosi se na neizmirene naknade članovima komisija.

Obaveze prema radnicima odnose se na plaće za decembar, a isplaćene su u januaru 2023. godine u iznosu od 369.432 KM.

Kratkoročni krediti i zajmovi odnose se na obaveze po unutrašnjem dugu za staru deviznu štednju u iznosu od 69.281 KM.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na sredstva Garancijskog fonda (47.728.242 KM), neutrošena sredstva s namjenskog računa (poseban transakcijski račun za prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa Lutrije BiH) – podračuna u okviru JRT-a FBiH (3.642.294 KM) i razgraničene rashode za nabavku roba i usluga (713.330 KM).

Odlukom o uspostavljanju i upravljanju Garancijskog fonda (u daljem tekstu: Fond) koju je donijela Vlada FBiH 23. 11. 2018. godine uspostavljen je Fond, definisan je način finansiranja i održavanje, način obračuna i naplate provizije i premije rizika za garancije koje izdaje FBiH, dinamika punjenja, kao i druga pitanja u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH. Fond podrazumijeva sredstva Vlade FBiH koja se koriste za plaćanje obaveza po aktiviranim garancijama FBiH na ime zaduživanja na koju se garancija FBiH odnosi.

Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2022. godinu definisano je da ukupna vrijednost Garancijskog fonda za 2022. godinu iznosi 59.766.591 KM, a čine ga ostvareni prihodi po osnovu premije u iznosu od 49.330.382 KM, prihodi po osnovu provizije u iznosu od 10.330.917 KM i prihodi ostvareni od obračunatih kamata na sredstva u fondu u iznosu od 105.292 KM. Sredstva Fonda deponovana su na posebnom namjenskom transakcijskom računu u okviru JRT-a FBiH i na 31. 12. 2022. godine iznosila su 47.728.719 KM.

Sredstva Fonda odnose se na obračunatu i uplaćenu premiju i proviziju od društva JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo po osnovu izdate garancije FBiH u iznosu od 1.200.860.062 KM (uvećano za kamatu i druge pripadajuće troškove po Sporazumu o kreditnoj liniji) za kreditno zaduženje JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo u iznosu od 613.990.000 EUR u korist Izvozno-uvozne banke Kine za Projekt izgradnje Bloka 7-450 MW TE Tuzla (39.628.328 KM odnosi se na uplaćenu premiju za izdatu garanciju, a 8.032.917 KM na uplaćenu proviziju za izdatu garanciju). Ostatak sredstava u iznosu od 67.474 KM odnosi se na pripisane kamate u periodu od formiranja Fonda, zaključno sa 31. 12. 2022. godine.

Iznos potencijalnih obaveza po osnovu garancija FBiH za 2022. godinu od 12.000.000 KM planiran je na poziciji Izdataka za kamate vezane za dug po izdatim garancijama - Garancijski fond. Nije bilo realizacije ovih izdataka u 2022. godini.

Razgraničeni rashodi za nabavku roba i usluga iskazani su u iznosu od 713.330 KM. Najveći dio, u iznosu od 407.511 KM, odnosi se na vrijednost softvera za evidenciju po Ugovoru od 23. 5. 2019. godine, s rokom izvršenja od šest mjeseci. Priznavanje razgraničenih rashoda na teret konta finansijskog rezultata izvršeno je 12. 3. 2020. godine. S obzirom da dobavljač nije izvršio ugovorene usluge u predviđenom roku, 22. 12. 2020. godine izvršio je uplatu penala u iznosu od 40.751 KM, a posljednje produženje roka bilo je do 31. 12. 2020. godine. Ugovor nije realizovan do posljednjeg ugovorenog roka, a u vrijeme obavljanja revizije realizacija Ugovora još uvijek je bila u toku, što je detaljnije obrazloženo u tački 11.2 Izvještaja. **Nije definisan novi rok, kojim bi se osiguralo izvršenje Ugovora. Procjena stvarnog iznosa realizovanih usluga nije izvršena, niti se može potvrditi da se prati izvršenje Ugovora u cilju njegovog izvršenja, kao ni da su poduzete odgovarajuće aktivnosti prema dobavljaču u skladu s odredbama Ugovora.**

U tekućoj godini u korist razgraničenih rashoda, a na teret izdataka za nabavku stalnih sredstava evidentiran je iznos od 276.580 KM po osnovu zaključenih ugovora za nabavku radova-izvođenje građevinsko zanatskih radova, nabavku namještaja, nabavku uredskog softvera i dr.

Što se tiče evidentiranja razgraničenih rashoda, Zakonom o budžetima u FBiH definisano je da je izrada i izvršenje budžeta zasnovana, između ostalih, na načelu jedne godine, kao i da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

7.2.3 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 5.010.662 KM, a odnose se na ostale dugoročne obaveze (4.774.539 KM) i dugoročna razgraničenja (236.124 KM).

Ostale dugoročne obaveze odnose se na dugoročne obaveze po osnovu ostalih pravosnažnih presuda, sudskih izvršnih rješenja i upravnih sporova (3.812.253 KM), po osnovu povrata više uplaćenih prihoda (949.685 KM) i po osnovu odluka Ustavnog suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava.

Obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja odnose se na rješenja o izvršenju kojima se FBiH tereti kao solidarno odgovorna za obaveze stečajnih dužnika „Binas“ d.d. Bugojno, „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik i PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez, te kao solidarni dužnik mora isplatiti neisplaćene obaveze za plaće, topli obrok, sa pripadajućim zateznim kamatama. Ostale obaveze odnose se na sudske presude i rješenja o izvršenju po osnovu civilnih invalidnina, materijalnu i nematerijalnu štetu i dr.

Dugoročne obaveze po osnovu povrata više uplaćenih prihoda najvećim dijelom odnose se na obaveze po osnovu više uplaćenog posebnog poreza na promet domaćeg duhana i duhanskih prerađevina društva MP „Tvornica duhana Čapljina“ d.o.o. (877.041 KM) i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (21.084 KM). U martu 2022. godine isplaćene su sve obaveze prema JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo po Sporazumu o izmirenju duga koji je zaključen 2018. godine, po osnovu povrata više uplaćenog poreza na dobit i pripadajućih kamata (glavnica 1.951.563 KM i kamata 469.423 KM).

7.2.4 Popis sredstava i obaveza

Odluka o redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2022. godine donesena je 7. 12. 2022. godine, kojom je propisano da će pored Centralne popisne komisije, poslove popisa obavljati i:

- Komisija za popis primljenih i izdatih mjenica i garancija u Sektoru za upravljanje dugom, te za popis, usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi Trezora svih realizovanih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH;
- Komisija za popis obaveza i potraživanja u Trezoru;
- Komisija za popis neizmirenih obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršenih rješenja zaprimljenih u Trezoru i neizmirenih obaveza po osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda na Jedinstveni račun Trezora FBiH;
- Komisija za popis stalnih sredstava u obliku stvari i prava, zaliha materijala, robe i sitnog inventara i
- Komisija za popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala.

Izveštaj Komisije za popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala sačinjen je 17. 2. 2023. godine. Uvidom u rad popisne komisije uvjerali smo se da je izvršen cjelovit i tačan popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala, te su sačinjeni prijedlozi kako bi se u poslovnim knjigama usaglasilo knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, te način knjiženja utvrđenih sumnjivih, spornih, nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obaveza.

Elaborat o redovnom godišnjem popisu sredstava, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2022. godine sačinjen je 20. 2. 2023. godine, a ministrica ga je usvojila isti dan. Datum donošenja i usvajanja Elaborata nije u skladu sa zakonskim propisima, s obzirom na to da je članom 22. stav 5. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano da popisna komisija sastavlja Izveštaj o popisu, utvrđuje viškove i manjkove i dostavlja ga nadležnom organu u utvrđenom roku, a najkasnije 45 dana od dana isteka poslovne godine.

Na poziciji stalnih sredstava van upotrebe iskazana je vojna oprema (dva pištolja) nabavne vrijednosti 3.382 KM, koja nije popisana jer komisija za popis nije izvršila uvid, niti je poduzela bilo kakve aktivnosti u vezi s ovom opremom, nego je samo konstatovala da se na kontu 0117 – Sredstva van upotrebe, nalaze ta sredstva. U prethodnom periodu oprema je data na revers i nije vraćena Ministarstvu. U obrazloženju traženom za sredstva van upotrebe, navedeno je da Ministarstvu nije dozvoljeno posjedovanje oružja prema Zakonu o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije⁷¹, te samim time nije zakonski moguće izvršiti povrat ovih stalnih sredstava.

Komisija za popis primljenih i izdatih mjenica i garancija u Sektoru za upravljanje dugom na 31. 12. 2022. godine, te za popis, usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi Trezora svih realizovanih obaveza Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH za 2022. godinu imala je zadatak da izvrši popis izmirenih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane za plaće, naknade i obaveze prema dobavljačima za 2022. godinu. **Komisija je izvršila samo popis izmirenih obaveza za plaće i regres u iznosu od 2.532 KM i konstatovala da nije bilo isplata obaveza prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane, kao i obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje se iskazuju kao unutrašnji dug. Iz Elaborata o redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja, ne može se utvrditi tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, što bi u predstojećem periodu moglo imati značajnog uticaja na povećanje rashoda iz Budžeta FBiH.**

Popis imovine i obaveza nije proveden u cijelosti u zakonski definisanom roku, odnosno nije

⁷¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 1/18, 13/18-ispr., 30/19

utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza na 31. 12. 2022. godine, što utiče na istinitost i tačnost prezentiranih podataka u Glavnoj knjizi Trezora.

Preporuka:

- *riješiti pitanje opreme koja je data na revers u ranijem periodu.*

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, sa 31. 12. 2022. godine, iskazano je 3.607.699 KM. Ovaj iznos odnosi se na federalne upravne taksene marke (2.435.999 KM) i mjenice (1.171.700 KM).

9. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki 26. 4. 2022. godine. U toku godine izvršeno je šest izmjena i dopuna, te je predviđeno provođenje 46 postupaka za nabavku roba i usluga ukupne procijenjene vrijednosti od 1.701.000⁷² KM, i to: devet otvorenih (1.289.000 KM), sedam konkurentskih (260.000 KM) i 30 direktnih sporazuma (152.000 KM). Rješenjem ministrice imenovana je stalna komisija za provođenje postupaka javnih nabavki.

Prema pregledu provedenih postupaka javnih nabavki i zaključenih ugovora u 2022. godini, Ministarstvo je provelo 59 postupaka ukupne vrijednosti 1.677.377⁷³ KM, od čega: 42 direktna sporazuma vrijednosti 102.784 KM, sedam konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda vrijednosti 275.515 KM i osam⁷⁴ otvorenih postupaka ukupne vrijednosti 1.299.078 KM.

Revizijom je obuhvaćen pregled četiri otvorena postupka u iznosu od 871.470 KM, koji su se odnosili na nabavku mrežne opreme, obnovu tehničke podrške za Oracle licence, uredski materijal i nabavku kompjutera, printera, skenera i laptopa.

Postupak nabavke mrežne opreme, putem otvorenog postupka, započeo je u II kvartalu 2022. godine. U toku postupka izvršena je jedna izmjena tenderske dokumentacije, gdje je ugovorni organ postupio u skladu sa članom 53. stav 6. Zakona o javnim nabavkama⁷⁵, te obavijestio zainteresovane ponuđače o učinjenim izmjenama tenderske dokumentacije u zakonskom roku. Zaprimljena je samo jedna ponuda ponuđača „QSS“ d.o.o. Sarajevo te je zaključen ugovor u iznosu od 228.142 KM.

Nabavka usluge obnove tehničke podrške za Oracle licence predviđena je u Planu javnih nabavki za 2022. godinu u iznosu od 270.000 KM, putem otvorenog postupka. Na portalu Javnih nabavki objavljeno je obavještenje o nabavci i tenderska dokumentacija, koju je preuzelo 11 potencijalnih ponuđača. Dostavljeno je pet formalno ispravnih ponuda. U predmetnom postupku Ministarstvo je provelo e-aukciju nakon koje je izabran najpovoljniji ponuđač „CORE“ d.o.o. Sarajevo. Zaključen je ugovor čija vrijednost iznosi 315.733 KM.

Odlukom o pokretanju postupka Ministarstvo je pokrenulo otvoreni postupak nabavke uredskog materijala. Po isteku roka utvrđenog za zaprimanje ponuda blagovremeno su zaprimljene četiri formalno ispravne ponude, nakon čega je zakazana e-aukcija. Nakon provedene e-aukcije zaključen je okvirni sporazum na period od tri godine sa najpovoljnijim dobavljačem „R&S“ d.o.o. Sarajevo na iznos od 116.997 KM.

Pored navedenog, proveden je otvoreni postupak nabavke kompjutera, printera, skenera i laptopa. Predmetna nabavka podijeljena je na dva lota: lot 1 – nabavka kompjutera i laptopa (100 desktop računara i četiri laptopa) i lot 2 – nabavka printera (šest printera). Nakon provedene procedure na adresu Ministarstva pristigla je jedna formalno ispravna ponuda za oba lota, od strane dobavljača „PING“ d.o.o. Sarajevo. Sa navedenim dobavljačem zaključeni su ugovori u vrijednosti 197.730 KM za lot 1 i 12.868 KM za lot 2.

⁷² Planirana vrijednost javnih nabavki iskazana je bez PDV-a

⁷³ Vrijednosti zaključenih ugovora iskazani su sa PDV-om

⁷⁴ Dva otvorena postupka (izvođenje građevinskih radova – rekonstrukcija i obnova toaleta i prostorija) poništena

⁷⁵ „Sl. glasnik BiH“, br. 39/14, 59/22

Izvršili smo uvid i u tri konkurentna zahtjeva za dostavu ponuda ukupne vrijednosti 135.018 KM. Navedeni postupci odnose se na nabavku obnove licenci za „Vmware vCenter“ i „Vmware vSphere“ (40.950 KM), nabavku funkcionalne podrške za aplikaciju za trezorsko poslovanje – ISFU (29.250 KM) i izvođenje građevinsko-zanatskih radova (64.818 KM).

Prema prezentiranoj dokumentaciji, nismo konstatovali nepravilnosti prilikom provođenja postupaka javnih nabavki.

10. NADLEŽNOST MINISTARSTVA U VEZI VOĐENJA GLAVNE KNJIGE TREZORA

Uspostavljanje, nadležnosti i upravljanje Trezorom u FBiH uređeno je Zakonom o trezoru u FBiH. Ministarstvo je nadležno za uspostavljanje i vođenje sistema Glavne knjige Trezora i neophodnih sistema pomoćnih knjiga. Trezorski način poslovanja s javnim sredstvima podrazumijeva uspostavljanje jedne Glavne knjige Trezora koja se vodi isključivo u trezoru, kao i postojanje i funkcionisanje Jedinog računa Trezora.

U okviru Glavne knjige Trezora iskazani su **dugoročni plasmani** u iznosu od 637.252.537 KM, a odnose se na: uložena sredstva u banke i druge finansijske institucije (256.993.477 KM), dugoročne depozite (250.000.000 KM), učešće u zajedničkim ulaganjima (86.140.000 KM), pozajmljivanje kantonima (28.119.060 KM), ostala domaća pozajmljivanja (15.000.000 KM) i pozajmljivanja općinama (1.000.000 KM).

Učešće u zajedničkim ulaganjima odnosi se na učešće Vlade FBiH u osnivačkom kapitalu Razvojne banke FBiH (21.140.000 KM) i učešće Vlade FBiH u kapitalu Union banke d.d. Sarajevo u iznosu od (65.000.000 KM). U toku godine po Odluci Vlade FBiH⁷⁶ izvršeno je povećanje dioničkog kapitala Vlade FBiH u Union banci d.d. Sarajevo u iznosu od 30.000.000 KM po osnovu ugovora o kreditu po subordiniranim uslovima iz 2020. i 2021. godine.

Oročena sredstva iskazana su u iznosu od 286.100.000 KM, od čega su dugoročni depoziti (250.000.000 KM), a kratkoročni (36.100.000 KM). U odnosu na prethodnu godinu oročena sredstva su veća za 104.000.000 KM. U skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava FBiH⁷⁷ i Pravilnikom o investiranju raspoloživih novčanih sredstava⁷⁸, te Politici investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2022. godinu koju je ministrica donijela 28. 2. 2022. godine, te Aneksa Politike investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2022. godinu od 29. 8. 2022. godine, u 2022. godini izvršeno je oročenje slobodnih sredstava FBiH u iznosu od 104.000.000 KM (od čega 100.000.000 KM dugoročno i 4.000.000 KM kratkoročno). Politikama investiranja definisano je da se raspoloživa novčana sredstva u tekućoj godini, koja trenutno nisu angažovana za druge namjene, niti su ograničena drugim namjenama, mogu investirati isključivo u oročene depozite (fiksne i fleksibilne) kod banaka koje su članice Agencije za osiguranje depozita BiH, odnosno kod banaka izabranih na posljednjem javnom pozivu za izražavanje interesa za pružanje usluga poslovnih banaka bez naknade. Nakon što je ministrica donijela pojedinačne odluke o investiranju, s poslovnim bankama zaključeni su ugovori za nova oročenja. Dugoročni depoziti oročeni su na 18 mjeseci, uz fiksnu kamatnu stopu od 0,10% i 0,05% i 0,30%, a kratkoročni na sedam dana uz automatsko produženje na isti rok u slučaju neotkazivanja pisanim putem, uz efektivnu kamatnu stopu od 0,001%. Po osnovu dugoročnih i kratkoročnih oročenja u 2022. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 173.417 KM.

Potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava iskazana su u iznosu od 164.818.796 KM, a odnose se na obaveze koje su izmirene iz Budžeta FBiH, po kreditima koji su supsidijarnim ugovorima s FBiH preneseni na krajnje korisnike. Dio potraživanja u iznosu od 89.007.028 KM iskazan je na poziciji sumnjivih i spornih, a dio u iznosu od 75.811.768 KM na poziciji redovnih potraživanja. **U odnosu na prethodnu godinu, potraživanja prema krajnjim**

⁷⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 1170/22

⁷⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04, 48/08

⁷⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 81/08

korisnicima su više iskazana, najvećim dijelom zbog izostanka plaćanja obaveza po vanjskom dugu od JP Autoceste FBiH, koje su od početka III kvartala obustavile plaćanja obaveza prema FBiH.

Najznačajnija sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na: JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (69.830.602 KM), JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (5.211.789) KM, MKF „Prizma Sarajevo“ – u stečaju (2.314.784 KM), RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.372.878 KM), JP „Li-Čistoća“ Livno (2.726.675 KM), JP „Deponija“ Mostar (2.534.886 KM), KJP „10 Juli“ Bosanska Krupa (920.479 KM), Grad Goražde (600.379 KM), Općina Grude (529.766 KM). Za potraživanja od JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo urađen je prijedlog Odluke o prenosu obaveza na JP Autoceste FBiH. **Neplaćanje obaveza ovih korisnika direktno utiče na primitke i likvidnost Budžeta FBiH, s obzirom na to da FBiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku. U ranijem periodu Ministarstvo je s krajnjim korisnicima zaključivalo reprogramme, koji najvećim dijelom nisu imali efekta s obzirom na to da obaveze ni nakon dospjeća reprograma nisu izmirene. Ministarstvo je u toku 2022. i 2023. godine slalo opomene za plaćanje obaveza, kao i opomene za aktiviranje mjenica. Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg perioda, prije donošenja Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, kada u cilju njihove naplate nisu osigurani instrumenti naplate kredita od krajnjih korisnika.**

Potraživanja od kantona za dospjele anuitete po odobrenim dugoročnim kreditima iskazana su u iznosu od 776.487 KM, od čega se po III Stand-by aranžmanu zaključenim s Međunarodnim monetarnim fondom (u daljem tekstu MMF), na potraživanja za kamate od Bosansko-podrinjskog kantona odnosi 772.439 KM. Ove obaveze odnose se na dospjele kamate za date pozajmice po Ugovoru o prenosu kreditnih sredstava po III Stand-by aranžmanu MMF-a, sklopljenim između FBiH, koju zastupa Ministarstvo kao zajmodavac, i svih kantona u FBiH. **Napominjemo da po ovim kreditima nisu iskazana dospjela potraživanja po osnovu glavnice u iznosu od 11.100.000 KM, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za njihovu naplatu.**

Ministarstvo je u 2022. godini poduzelo određene aktivnosti na naplati potraživanja (pojedini korisnicima su poslale opomene), međutim za potraživanja iz ranijih godina, kao i ona za koje postoji reprogram nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu u iznosu od najmanje 13.766.706 KM. Ovo se odnosi na sljedeće krajnje korisnike: JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (5.211.789) KM, RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.372.878 KM), JP „Li-Čistoća“ Livno (2.726.675 KM), JP „Deponija“ Mostar (2.534.886 KM), KJP „10 Juli“ Bosanska Krupa (920.479 KM). Iako su sa korisnicima JP „Li-Čistoća“ Livno i KJP „10 Juli“ Bosanska Krupa u ranijem periodu zaključeni reprogrami, obaveze ne izmiruju, međutim daljih aktivnosti na naplati potraživanja nije bilo. Za potraživanja od JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje i RMU „Breza“ d.o.o. Breza nisu poduzete mjere na naplati, niti je za potraživanja od JP „Deponija“ Mostar aktivirana garancija. Potraživanja od krajnjih korisnika u odnosu na prethodnu godinu više su iskazana, najvećim dijelom zbog izostanka plaćanja obaveza po vanjskom dugu od JP Autoceste FBiH, koje su od početka III kvartala obustavile plaćanja obaveza prema FBiH. **Napominjemo da su u 2023. godini dospjela na naplatu potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo, kojim su prethodne godine reprogramirane obaveze u iznosu od 131.218.477 KM. Do okončanja revizije prezentirano nam je da su poslale fakture JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, ali da plaćanja dospelih obaveza nije bilo. Sa „JP Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo je drugi put odgođeno plaćanje dospelih kreditnih obaveza, a reprogramiranjem nisu poduzete konkretne aktivnosti kako bi se izmirile dospjele obaveze koje su plaćene iz Budžeta FBiH. Navedeno nije u skladu s članom 46. Zakona o budžetima u FBiH kojim je propisano da su budžetski korisnici dužni provesti sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja.**

Preporuka:

- ***poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.***

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 211.501.212 KM, a odnose se na kratkoročno razgraničene prihode nastale po osnovu prenosa kreditnih sredstava na krajnje korisnike u iznosu od 164.818.796 KM i obaveze po osnovu zaduživanja putem emisije trezorskih zapisa u iznosu

od 50.000.000 KM. Preostali iznos od 700.000 KM odnosi se na grant sredstva data Agenciji za vodno područje rijeke Save s podračuna na revolving osnovi koji se vodi kod Centralne banke BiH, a iskazan je kao dugovni saldo na poziciji ostalih razgraničenih rashoda. Ova pozicija je zatvorena u 2023. godini, jer su u Budžetu FBiH za 2023. godinu na poziciji rashoda planirana sredstva kako bi se ovo razgraničenje zatvorilo.

Izvršena je 14. 6. 2022. godine jedna emisija trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti od 50.000.000 KM, uz diskontnu kamatnu stopu od 0%. Po tom osnovu prikupljeno je 50.000.000 KM, a izmirene su dospjele obaveze u iznosu od 50.000.000 KM po emisiji iz 2021. godine.

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 6.044.250.430 KM, a u odnosu na prethodnu godinu (6.116.075.869 KM) manje su za 71.825.439 KM. Struktura ovih obaveza odnosi se na vanjski dug FBiH – dug koji je ugovorila BiH (5.352.962.392 KM), vanjski dug FBiH – dug koji je direktno ugovorila FBiH (57.527.869 KM) i obaveze od domaćeg zaduživanja (633.760.168 KM). U Glavnoj knjizi Ministarstva po osnovu dugoročnog zaduživanja iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate i kratkoročne obaveze po osnovu zaduživanja.

Obaveze po vanjskom dugu

Vanjski dug FBiH⁷⁹ na 31. 12. 2022. godine iznosio je 5.410.490.261 KM. U ukupnim dugoročnim obavezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora (3.271.485.836 KM), sredstva odobrena kantonima iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana (28.119.060 KM). Preostali iznos od 2.110.885.365 KM, odnosi se na obaveze koje direktno otplaćuje FBiH i terete Budžet FBiH.

U nastavku dajemo tabelarni pregled vanjskog duga:

Opis	Stanje duga na 31. 12. 2022. godine	Stanje duga na 31. 12. 2021. godine
Vanjski dug koji je ugovorila BiH	5.352.962.392	5.336.833.899
Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 6. 4. 1992. godine)	397.739.956	428.376.691
Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH	2.839.908.499	2.680.054.337
Zajmovi za javnu budžetsku potrošnju	1.796.234.688	1.887.256.227
Zajmovi za privredne djelatnosti	319.079.249	341.146.644
Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH	57.527.869	65.171.666
Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosnabdijevanja i prometa u FBiH	57.527.869	65.171.666
Ukupno:	5.410.490.261	5.402.005.565

U toku 2022. godine zaključen je jedan novi ugovor o kreditnom zaduženju za Projekat „Gradski prijevoz Sarajevo“ po Sporazumu između BiH i Evropske investicijske banke po kojem je zaključen supsidijarni sporazum između BiH i FBiH, te podugovor između FBiH i Kantona Sarajevo u iznosu od 40.000.000 EUR.

U toku godine evidentirano je 391.787.824 KM po osnovu sukcesivnog povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima. Pored toga, pozicije dugoročnih obaveza po osnovu vanjskog duga FBiH korigovane su za pozitivne i negativne kursne razlike prema kursu Centralne banke BiH na 31. 12. 2022. godine. Da su povučena sredstva iskazana po kursovima koji su važili na svaki datum povlačenja, iznos povučenih sredstava bio bi 391.374.033 KM.

Po osnovu otplate glavnice u toku godine izvršeno je smanjenje vanjskog duga u iznosu od 464.176.605 KM, od čega se na obaveze po relevantnom dugu odnosi (456.021.806 KM), dok je po direktnom dugu otplaćeno (8.154.799 KM). Plaćene su kamate po otplatama duga u iznosu od 80.113.597 KM (od čega se na relevantni dug odnosi 78.145.031 KM, a na direktni 1.968.566 KM). Otplate po vanjskom dugu šire su obrazložene u tački 7.1.2.5 i 7.1.2.7 Izvještaja.

⁷⁹ Vanjski dug u Federaciji obuhvata vanjski dug Vlade FBiH, kantona, gradova, općina i drugih krajnjih dužnika i obuhvata dio duga bivše Jugoslavije, odnosno restrukturirani dug u okviru Pariškog i Londonskog kluba, te konsolidovani dug IBRD-a (stari dug) i dug nastao zaduživanjem nakon 14. 12. 1995. godine (novi dug). Novi vanjski dug obuhvata dug koji je FBiH direktno ugovorila s vanjskim kreditorima (direktni dug) i dug po kreditima koje je BiH ugovorila u ime FBiH (relevantni dug) i supsidijarno prenijela na FBiH. Po ovim kreditima dužnik je FBiH, odnosno kanton, grad, općina, javno preduzeće ili drugi dužnik – krajnji korisnik kredita, ukoliko su, potpisivanjem podugovora sa FBiH, preuzeli obavezu vraćanja kredita.

Napominjemo da kursne razlike nisu iskazane u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.

Preporuka:

- ***kursne razlike u Glavnoj knjizi Trezora, sadržane u otplatama anuiteta po vanjskom dugu, knjižiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.***

Prema prezentiranoj dokumentaciji Ministarstva, nepovučena kreditna sredstva iskazana su u iznosu od 878.343.030 KM i na njih su u 2022. godini plaćeni ugovoreni troškovi u iznosu od 3.935.374 KM. Na nepovučena sredstva se godinama plaćaju ugovoreni troškovi, a ukupno plaćeni troškovi do 31. 12. 2022. godine iznosili su 28.255.261 KM. Sve obaveze po troškovima na nepovučena sredstva snose krajnji korisnici kredita, osim obaveza po kreditima Svjetske banke – IBRD, koji se plaćaju iz Budžeta FBiH.

S podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH, po osnovu kredita Međunarodne asocijacije za razvoj – IDA (projekat vodosnabdijevanja i kanalizacije za Mostar), plaćene su dospjele kreditne obaveze u iznosu od 13.546.152 KM (glavnica u iznosu od 8.902.115 KM, a kamate u iznosu od 4.644.037 KM).

Supsidijarni kreditni ugovor potpisan je 16. 11. 2000. godine između BiH, FBiH i JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, kojim je ugovoreno zaduženje u iznosu od 9.082.067 SDR, odnosno preračunato u KM na 31. 12. 2022. godine 22.255.415 KM, s grace periodom od 10 godina i otplatom u periodu od 1. 4. 2010. godine do 1. 4. 2035. godine. Umjesto krajnjeg korisnika, u 2022. godini plaćeno je 1.874.815 KM (glavnica u iznosu od 1.775.116 KM i kamate u iznosu od 99.699 KM), a preostale obaveze po glavnici kredita na 31. 12. 2022. godine iznosile su 13.353.301 KM. **U ranijem periodu konstatovali smo da se otplate ovog kredita tretiraju kao direktni dug FBiH i plaćaju se iz Budžeta FBiH. Za iznos plaćenih obaveza nisu evidentirana potraživanja krajnjeg korisnika u Glavnoj knjizi Trezora u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora. JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar nije plaćao ove obaveze, što je direktno uticalo na izdatke Budžeta FBiH, budući da FBiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom i dospelom roku.**

U vezi navedenog duga Ministarstvo je izjavilo da nije u posjedu originalnog supsidijarnog sporazuma niti ovjerene kopije, zbog čega nije ni evidentirano potraživanje od JP Vodovod d.o.o. Mostar. Na osnovu date preporuke, Ministarstvo je 18. 11. 2021. godine, pozivajući se na nalaze iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Federalnog ministarstva finansija za 2020. godinu, uputilo akt JP „Vodovod“ Mostar. Traženo je očitovanje na okolnosti postojanja supsidijarnog sporazuma o preuzimanju otplate obaveza po ovom kreditu, te da isti dostave Ministarstvu u originalu ili ovjerenoj kopiji. JP „Vodovod“ Mostar nije se očitovalo po ovom pitanju a Ministarstvo nije poduzimalo dalje aktivnosti na osiguranju dokumentacije, niti se obratilo kreditoru.

Nisu poduzete adekvatne aktivnosti kako bi se obaveze po ovom kreditu tretirale u skladu sa zaključenim supsidijarnim kreditnim ugovorom i kako bi se evidentiralo potraživanje od krajnjeg korisnika za iznos plaćenih obaveza. Posebno ističemo činjenicu da se „Vodovod“ Mostar nije nikako očitovao po ovom pitanju.

Također, po kreditu Vlade Kraljevine Španije (za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH plaćene su dospjele kreditne obaveze na ime glavnice (2.157.018 KM) i kamate (1.049.293 KM). U ranijem periodu, Sporazumom o kreditu regulisan je kreditni odnos između Kraljevine Španije i Ministarstva finansija i trezora BiH, kao i odnos između španskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita. Obaveze po kreditu još uvijek nisu prenesene s BiH na FBiH, odnosno s FBiH na krajnjeg korisnika, a predmet je 2014. godine ustupljen Federalnom pravobranilaštvu. Nije nam prezentirana dokumentacija kojom bi potvrdili da je bilo

aktivnosti od Federalnog pravobranilaštva. Za isplaćena sredstva po kreditu evidentirana su potraživanja koja su sa 31. 12. 2022. godine iznosila 3.150.812 KM.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti kako bi se obezbijedila vjerodostojna dokumentacija po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.**

U okviru obaveza po vanjskom dugu iskazane su obaveze JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: JP „Željeznice FBiH“) koje su nastale zaključivanjem sedam podugovora po osnovu prenosa obaveza po ino kreditima s FBiH koju zastupa Ministarstvo, u ukupnom iznosu od 460.468.668 KM. Dospjele obaveze po ovim kreditima u ranijem periodu nisu se izmirivale zbog čega su zaključeni reprogrami. Iako su zaključenim reprogramima prolongirani rokovi za otplatu obaveza, ni nakon dospjeća roka otplate ove obaveze se nisu izmirivale. **Obaveze po ovim kreditima, umjesto JP „Željeznice FBiH“, plaćene su iz Budžeta FBiH.**

Uzimajući u obzir da se dospjele obaveze nisu izmirivale, niti su poduzimane aktivnosti na njihovom izmirenju, Ministarstvo je 26. 8. 2021. godine s Javnim preduzećem „Željeznice FBiH“ zaključilo anekse na podsporazume, kojima su definisani novi reprogramirani planovi otplate kojima je odgođeno plaćanje kreditnih obaveza do 2023. godine.

Prema novim reprogramima, utvrđene su nove obaveze po vanjskom dugu sa uključenim kamatama i troškovima, kako slijedi:

Kreditor (kredit)	Ugovoreni dug (glavnica)	Reprogramirane dospjele obaveze u 2021. godini KM	Kamata i ostali troškovi	Ukupni dug
1	2	3	4	5=(2+4)
Vlada Španjolske –TALGO	67.337.088 EUR	45.248.462	9.635.084 EUR	76.972.172 EUR
EBRD 944 – Željeznice I	12.542.358 EUR	8.819.635	2.497.122 EUR	15.039.480 EUR
EBRD 35418 – Željeznice II	37.465.653 EUR	25.343.304	3.896.930 EUR	41.362.583 EUR
EIB 21127 – Željeznice I	24.000.000 EUR	16.809.131	4.647.907 EUR	28.647.907 EUR
EIB 23376 – Željeznice II	51.600.000 EUR	22.301.770	5.009.886 EUR	56.609.886 EUR
Opec Fond 1189P – Rekonstrukcija Željeznica	11.897.064 USD	6.215.004	2.578.094 USD	14.475.158 USD
Vlada Portugala – Projekt modernizacije	31.992.000 EUR	6.481.172	19.882.624 EUR	51.874.624 EUR
Ukupno:	224.937.099 EUR 11.897.064 USD	131.218.477	45.569.553 EUR 2.578.094 USD	270.506.652 EUR 14.475.158 USD

Iako je Ministarstvo s Javnim preduzećem „Željeznice FBiH“ zaključilo anekse na podsporazume, kojima su definisani novi reprogramirani planovi otplate, napominjemo da se na ovakav način samo odgađa plaćanje dospjelih kreditnih obaveza. Budući da je ovo drugi put kako se odgađa plaćanje dospjelih kreditnih obaveza, nisu poduzete konkretne aktivnosti kako bi se izmirile dospjele obaveze koje su plaćene iz Budžeta FBiH. U 2023. godini dospjela su na naplatu potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo, kojim su prethodne godine reprogramirane obaveze u iznosu od 131.218.477 KM. Do okončanja revizije prezentirano nam je da su poslane fakture JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, ali da plaćanja dospjelih obaveza nije bilo.

Obaveze po unutrašnjem dugu

Dugoročne obaveze po unutrašnjem dugu⁸⁰ iskazane su u iznosu od 633.760.168 KM i u odnosu na prethodnu godinu (714.070.303 KM) manje su za 80.310.135 KM. Ove obaveze iskazane su u Glavnoj knjizi Trezora na poziciji obaveze od dugoročnih obveznica (629.792.474 KM), obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica-ratna potraživanja (29.587 KM) i ostale dugoročne obaveze (3.938.107 KM⁸¹).

U 2022. godini FBiH se zadužila na osnovu **četiri emisije obveznica** u ukupnom iznosu od 130.000.000 KM, za što je prikupljen iznos od 129.870.615 KM. Obveznice u 2022. godini izdane su sa dospeljećem od dvije do 10 godina. U revidiranoj godini isplaćeno je 170.000.000 KM po dospeljeću obveznica koje su izdane u prethodnom periodu, tako da je ukupno zaduženje na osnovu izdatih obveznica na 31. 12. 2022. godine iznosilo 590.000.000 KM. Kamate po dospjelim obveznicama plaćene su u iznosu od 9.356.000 KM.

Na poziciji ostalih dugoročnih obaveza iskazan je iznos od 3.938.107 KM, a isti se odnosi na verificirani dug koji predstavlja obaveze za čije će se izmirenje u narednom periodu izvršiti emisija obveznica ili gotovinske isplate. Navedene obaveze odnose se na staru deviznu štednju (3.908.183 KM) i ratna potraživanja (29.925 KM).

Dugoročne obaveze po emitovanim obveznicama na osnovu stare devizne štednje u cijelosti su izmirene u 2022. godini na osnovu XIV emisije u iznosu od 8.401.455 KM (glavnica od 8.297.732 KM i kamata od 103.723 KM). U periodu od 2009. do 2022. godine za izmirenje duga po osnovu stare devizne štednje izvršeno je ukupno 14 emisija obveznica ukupne vrijednosti od 975.690.651 KM (913.886.300 KM glavnice i 61.804.351 KM kamata).

Zakonom o izmirenju obaveza na osnovu računa stare devizne štednje u FBiH⁸² (u daljem tekstu: Zakon o izmirenju obaveza) definisano je da se proces verifikacije potraživanja i gotovinska isplata vrši u skladu sa Zakonom o izmirenju obaveza i **Uredbom o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje**.⁸³ Proces verifikacije u prvom stepenu u FBiH vodi Finansijsko-informatička agencija, a u drugom stepenu Komisija za verifikaciju računa stare devizne štednje. Izmjenama navedenog Zakona rok za verifikaciju stare devizne štednje kontinuirano se produžava, a posljednjim izmjenama i dopunama Zakona produžen je do 31. 12. 2022. godine.

Vlada FBiH je, na prijedlog Ministarstva, formirala Komisiju za verifikaciju računa stare devizne štednje,⁸⁴ sa zadatkom da, kao drugostepeni organ, u skladu s odredbama državnog Zakona o izmirenju obaveza po osnovu stare devizne štednje⁸⁵ i Uredbe o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH, rješava po žalbama koje su uložili vlasnici stare devizne štednje, nasljednici sredstava stare devizne štednje, kao i osobe koje su vlasništvo nad starom deviznom štednjom stekle valjanim ugovorom o darivanju. Prema izvještaju Komisije iz januara 2022. godine, u periodu od 2007. godine do kraja 2022. godine riješeno je 23.034 predmeta (žalbi). U revidiranoj godini riješeno je 245 žalbi, od čega je 168 odobreno, a po njima je odobren iznos od 2.728.676 KM, dok je 77 zahtjeva za verifikaciju odbijeno.

Dugoročne obaveze po osnovu ratnih potraživanja iskazane su u ukupnom iznosu od 39.851.986 KM i u odnosu na prethodnu godinu (74.541.365 KM) manje su za 34.689.379 KM. Strukturu ovih obaveza čine: obaveze po osnovu dugoročnih obveznica (39.792.474 KM), obaveze po osnovu dugoročnih vlastitih obveznica (29.587 KM) i ostale dugoročne obaveze, koje predstavljaju registrovani dug (29.925 KM).

⁸⁰ Unutrašnji dug u FBiH obuhvata unutrašnji dug Vlade FBiH nastao u skladu sa zakonom (obaveze prema zaposlenicima i dobavljačima Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, obaveze po osnovu stare devizne štednje i ratnih potraživanja koje podliježu verifikaciji) i dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira.

⁸¹ Ostale dugoročne obaveze, koje se odnose na one po osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja, evidentirane su u okviru ostalih dugoročnih obaveza.

⁸² „Sl. novine FBiH“, br. 62/09, 42/11, 91/13, 101/16, 57/20

⁸³ „Sl. novine FBiH“, br. 33/06, 66/06, 5/07, 65/07, 7/09, 4/10, 46/11, 32/12, 18/14, 41/15, 28/16, 42/17, 44/18, 67/20

⁸⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 82/16, 23/17, 3/19

⁸⁵ „Sl. glasnik BiH“, br. 28/06, 76/06, 72/07, 97/11, 100/13

Za izmirenje obaveza po osnovu ratnih potraživanja u prethodnom periodu izvršene su četiri emisije obveznica ukupne nominalne vrijednosti od 195.417.760 KM. Obračunate su i iskazane kamate u iznosu od 57.956.663 KM, te je ukupan dug po emitovanim obveznicama iznosio 253.374.423 KM. S 31. 12. 2022. godine na naplatu je dospjelo ukupno 156.725.792 KM glavnice i 56.826.569 KM kamata, te ostatak duga iznosi 39.822.061 KM, od čega se na glavnice odnosi 38.691.968 KM i na kamate 1.130.093 KM. Od duga koji se odnosi na glavnice 38.662.381 KM je dug prema trećim osobama, dok se 29.587 KM odnosi na vlastite obveznice. U 2023. godini na naplatu dopijeva otplata glavnice u iznosu od 35.798.144 KM i kamata u iznosu od 967.300 KM.

Izmjenama i dopunama Uredbe o načinu utvrđivanja i realizovanju unutrašnjih obaveza FBiH, 2009. godine utvrđeno je da Ministarstvo vrši verifikiranje ratnih potraživanja i nastavi s postupkom realizacije potraživanja u skladu sa propisima koji regulišu izdavanje obveznica, te da rješava predmete koji nisu okončani. Vlada FBiH je, u cilju utvrđivanja realnih obaveza FBiH po osnovu ratnih potraživanja i potpune implementacije Akcionog plana za izmirenje pravosnažnih sudskih presuda po osnovu ratnih potraživanja, Zaključkom od 3. 9. 2013. godine zadužila Federalno pravobranilaštvo, kao ovlaštenog zastupnika FBiH, da uspostavi registar sudskih presuda.

S obzirom na to da Federalno pravobranilaštvo nije uspostavilo registar sudskih presuda, Ministarstvo i dalje vrši evidentiranje verifikovanog duga po osnovu raspoloživih podataka o izvršnim sudskim rješenjima u Glavnoj knjizi Trezora. **Dakle, Ministarstvo ne raspolaže konačnim podacima o svim sudskim izvršnim rješenjima i pravosnažnim presudama po osnovu ratnih potraživanja.**

Na vanbilansnoj evidenciji iskazano je 12.898.542.863 KM. Najveći iznos od 7.903.844.692 KM odnosi se na vanbilansno evidentiranje primljenih mjenica za osiguranje kredita, zajmova i grantova. Također, u okviru vanbilansne evidencije evidentirana su dugoročna potraživanja FBiH od krajnjih korisnika kredita u iznosu od 3.271.485.836 KM, kojima je FBiH, po osnovu supsidijarnih sporazuma, ustupila na upotrebu kreditna sredstva, a iznos od 1.200.860.062 KM odnosi se na izdate garancije za obezbjeđenje kredita i zajmova.

11. OSTALI NALAZI

11.1 Migracija softverske aplikacije ISFU (Oracle E-Business Suite) na novu verziju

Za podršku procesu trezorskog poslovanja od 2001. godine Ministarstvo koristi informacioni sistem za upravljanje finansijama (ISFU) Oracle E-Business Suite, a implementirani su moduli: glavna knjiga (GL), upravljanje nabavkama (PO), obaveze prema dobavljačima (AP) i upravljanje sredstvima (CE). Nabavljen je i modul upravljanje stalnim sredstvima (FA) koji nije implementiran.

U prethodnom periodu proveden je postupak javne nabavke za nadogradnju ISFU sistema i zaključen je ugovor u iznosu od 818.999 KM (s PDV-om), s rokom završetka tri godine i realizacijom ugovorenih aktivnosti u fazama.

Usaglašenim planom projekta definisano je da će I faza - nadogradnja baze i softverske aplikacije biti završena u 2019. godini, kao i da će se paralelno provoditi i aktivnost iz druge faze (unapređenje funkcionalnosti postojećih modula). U drugoj fazi planirana je implementacija novih modula: potraživanja (AR) i stalnih sredstava (FA), migracija postojećih i izrada novih izvještaja, interfejsa sa sistemom BPMIS, a u trećoj godini tehnička podrška. Planirana su tri ulaska u produkciju i to nakon migracije baze, zatim migracije softverske aplikacije i implementacije novih modula. Implementator je dostavio plan projekta sa aktivnostima i terminskim planom implementacije. Za nadzor i praćenje nadogradnje ISFU, Ministarstvo je imenovalo projektni tim sastavljen od ključnih korisnika ISFU.

U 2021. godini započela je realizacija III faze projekta, implementacija modula stalnih sredstava, sa planiranim rokom realizacije do kraja godine. Krajem 2021. godinu modul je implementiran i testiran

kod budžetskih korisnika koji imaju najviše stalnih sredstava. Povezivanje preostalih (25) institucija planirano je u januaru 2022. godine, kada je planiran završetak faze III kao i projekta.

Iako je plan završetka bio januar 2022. godine, zbog nemogućnosti implementacije novog modula paralelno sa zatvaranjem poslovne godine i pripremom finansijskih izvještaja, aktivnosti su nastavljene tokom marta 2022. godine i 30. 3. 2022. godine završena je III faza projekta, te je navedeno da će se eventualni nedostaci koji se uoče ispraviti kroz garancijski period.

Ugovorom nije precizirano da li se trebaju raditi testovi prihvatanja (Acceptance tests) za svaku pojedinačnu fazu projekta. Pravila struke nalažu da se prije puštanja sistema u produkciju urade testovi prihvatanja u konkretnom slučaju za svaku fazu projekta. Testovi prihvatanja osiguravaju kvalitet i potvrdu ugovorenih funkcionalnosti. Testove je trebao kreirati tim za nadgledanje realizacije projekta ispred Ministarstva, te iste ponavljati sve dok testirana funkcionalnost ne zadovolji postavljene kriterije. Uspješno izvršeni testovi su formalni uslov za puštanje sistema u produkciju.

Ugovorom za javnu nabavku roba – Nadogradnja postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema definisano je da je isporučilac dužan osigurati garancijski rok na ispravnost izvedenih faza nadogradnje postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema (ISFU) u trajanju od 12 mjeseci od datuma primopredaje po svakoj pojedinoj fazi projekta za tu fazu. **Također, definisano je da je u toku garantnog roka isporučilac dužan da ukloni sve nedostatke koje korisnici otkriju pri unosu, obradi podataka i/ili izvještavanju, kao i sve nedostatke same aplikacije i baze podataka, koji mogu uticati na stabilnost i brzinu rada trezorskog sistema. Pored toga, propisano je da je isporučilac dužan izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema (ISFU) na način koji će ispuniti sve zahtjeve naručioca.**

Napominjemo da je Ministarstvo sa istim dobavljačem 14. 12. 2021. godine zaključilo Ugovor o javnoj nabavci usluga – funkcionalna podrška za aplikaciju u iznosu od 29.250 KM, sa rokom trajanja do 14. 12. 2022. godine.

U toku godine, zbog uočenih nedostataka na aplikaciji, budžetski korisnici su dostavljali zahtjeve za njihovo otklanjanje. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su u radnim nalogima navedeni i poslovi koji su rađeni na otklanjanju nedostataka u okviru modula potraživanja (AR) i modula stalna sredstva, **a ponuđač je uz radne naloge ispostavljao fakture u okviru funkcionalne podrške za aplikaciju trezorsko poslovanje (ISFU), iako su uočeni nedostaci trebali biti otklonjeni u okviru garancijskog perioda.**

Ministarstvo je nakon utrošenih sati za funkcionalnu podršku, u okviru koje su se otklanjali i nedostaci modula potraživanja i modula stalnih sredstava, pokrenulo novi postupak javne nabavke, te Odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 29. 11. 2022. godine izabralo ponuđača CORE d.o.o. Sarajevo kao najpovoljnijeg.

Uvidom u radne naloge utvrdili smo da opis radnih naloga ne upućuje tačno o tipu problema koji se rješavao. Također, ne može se zaključiti u kojem modulu se desio problem. Iz radnih naloga nije bilo moguće izvršiti analizu grešaka po tipu, nejasno je da li se radi o korisničkoj ili sistemskoj greški. Veliki broj korisničkih grešaka možda upućuje na to da korisnici nisu imali adekvatnu obuku ili nisu savladali korištenje sistema pa je u skladu sa tim potrebno organizovati dodatne obuke za korisnike Sistema ISFU.

Imajući u vidu navedeno, prilikom nadogradnje postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema nisu uspostavljene adekvatne interne kontrole i nadzor kako bi se projekat realizovao u skladu sa Ugovorom, što je dovelo u pitanje stabilnost rada trezorskog sistema.

Ured je u prethodnim izvještajima dao preporuku da se usvoje politike kojima bi se osigurala redovna nadogradnja ISFU sistema s ciljem praćenja tehnološkog napretka, neprekidnosti rada, kao i korištenja pogodnosti Oracle podrške, ali Ministarstvo još uvijek nije realizovalo tu preporuku.

Preporuke:

- ***usvojiti politike kojima bi se osigurala redovna nadogradnja svih slojeva ISFU-a;***
- ***u opisu radnog naloga potrebno je navesti naziv modula koji je bio predmet greške i održavanja kako bi se moglo analizirati koji moduli imaju najviše grešaka u radu i na kojim se najviše troše sati održavanja.***

11.2 Zamjena interno razvijenih desktop aplikacija za podršku procesima pomoćnih evidencija

Za podršku procesima pomoćnih evidencija Ministarstvo koristi više „malih“ desktop aplikacija koje su razvijene interno u Ministarstvu korištenjem funkcionalnosti MS ACCESS baze: podržani su procesi evidencije duga dobavljačima Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, proces obrade neuplaćenih doprinosa, ostale pravosnažne sudske presude i izvršna sudska rješenja, vansudske nagodbe, isplata razlika neisplaćenih plaća budžetskih korisnika, povrati više uplaćenih sredstava, odluke Vrhovnog suda FBiH, a u međuvremenu je iskazana potreba za izradom softverskih rješenja za podršku drugim procesima u Ministarstvu.

Kako Ministarstvo nije osiguralo održavanje ovih procesa, kao i zbog tehnoloških ograničenja primijenjenih softverskih rješenja u osiguranju adekvatnih kontrola za finansijske transakcije koje se obrađuju, pokrenute su aktivnosti za zamjenu softvera. Nakon provedenog postupka javne nabavke, zaključen je Ugovor 23. 5. 2019. godine na iznos od 407.511 KM (s PDV-om), s rokom završetka šest mjeseci, a plaćanje je ugovoreno po završetku posla. Budući da softver nije završen u ugovorenom roku, implementator je tražio produženje roka, a zadnji produženi rok bio je 31. 12. 2020. godine. Zbog kašnjenje u realizaciji ugovora izvođač je platio ugovorenu kaznu u iznosu od 40.751 KM.

Ministarstvo je kao mogućnost razmatralo i raskid ugovora, ali se odustalo zbog prethodnog dugog trajanja postupka javne nabavke izbora najpovoljnijeg ponuđača, i mogućnosti da se isto ponovi. Do sada nije bilo plaćanja za izvršene usluge, jer je ono ugovoreno po završetku posla.

U toku 2022. godine održan je veći broj sastanaka sa dobavljačem, kako pojedinačnih sa korisnicima, tako i sa rukovodiocima sektora, te sa svima koji su uključeni u razvoj softvera. Zadnji sastanak održan je na nivou rukovodilaca sektora i dobavljača, gdje su sa pomoćnicima organizacionih jedinica u kojima nisu završeni moduli dogovorene naredne aktivnosti.

Na osnovu prezentiranih podataka o aktivnostima, od ukupno 26 podmodula, zapisnik o prijemu potpisan je za dva, za 14 je dostavljen zapisnik za prijem, četiri čekaju na verifikaciju i prijem. Za preostale podmodule urađena je analiza i u toku je dorada modula ili se čeka na pregled s korisnikom.

U Ministarstvu ni nakon dvije godine od ugovorenog roka nije implementiran softver za evidenciju, a za preostale obaveze i aktivnosti koje se realizuju nije nam prezentirano da su definisani rokovi, tako da je neizvjesno da li će i kada biti završene.

U vezi izrade strateškog plana IT razvoja Ministarstvo je istaklo kako se ne može uraditi strategija na nivou Ministarstva, već je potrebno da se uradi na nivou Federacije BiH kako bi bili eliminisani ograničavajući faktori u razvoju IT sistema. Vlada FBiH je u 2021. godini donijela zaključak kako bi razvoj IT-a prešao s budžetskog korisnika na Finansijsko-informatičku agenciju.

Preporuka:

- ***izraditi i usvojiti strateški plan IT razvoja kako bi se na sistemski način pristupilo razvoju informacionih tehnologija, te okončati preostale aktivnosti na implementaciji projekta informatizacije evidencija i zamijeniti desktop aplikacije.***

11.3 Projekti finansirani kreditnim i grant sredstvima

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija⁸⁶ (u daljnjem tekstu: PJI) propisan je način i kriteriji za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH koji se donosi svake godine. Vlada FBiH, je imenovala Komisiju za Program javnih investicija FBiH na period od četiri godine. Rješenjem su utvrđeni zadaci komisije: analiza i ocjenjivanje projekata u skladu sa kriterijima i principima za ocjenjivanje projekata kandidovanih za PJI iz Obrasca za ocjenu prijedloga projekta; razmatranje izvještaja Ministarstva o utrošku sredstava kojima se finansiraju projekti uključeni u PJI FBiH čija je realizacija u toku;

⁸⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14, 27/19 i 104/22

razmatranje izvještaja o napretku projekta uključujući PJI čija je realizacija u toku; predlaganje mjera za unapređenje planiranja javnih investicija i mjera za povećanje efikasnosti realizacije investicija i obavljanje drugih poslova od značaja za pripremu PJI FBiH i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH. Komisija je obavezna polugodišnje izvještavati Vladu FBiH.

Implementaciju projekata od značaja za FBiH, koje je odobrila Vlada FBiH, te upravljanje domaćim i stranim sredstvima namijenjenim realizaciji tih projekata, vrše jedinice za upravljanje projektima.

Ministarstvo je 10. 12. 2021. godine dostavilo PJI za period 2022-2024. godine, koji je Vlada FBiH usvojila Zaključkom od 16. 12. 2021. godine.

Budžetom FBiH za 2022. godinu definisano je da su kapitalni projekti finansirani iz vanjskih kreditnih sredstava sastavni dio Budžeta FBiH. PJI FBiH 2022 - 2024. godina sadrži 132 projekata: 61 projekat u implementaciji, 67 kandidovanih i 4 projekta sa statusom odobren. Ukupna vrijednost svih projekata je 16.706,11 mil. KM, od čega se 7.136,88 mil. KM odnosi na projekte čija je implementacija u toku, 8.764,29 mil. KM na kandidovane projekte i 804,95 mil. KM na odobrene projekte.

Izvještavanje o planu i utrošku sredstava vrši se kvartalno, putem IP obrasca, a Ministarstvo najmanje jednom godišnje informiše Vladu FBiH o utrošku sredstava kojima se finansiraju projekti uključeni u PJI FBiH.

Za razvojno-investicijske projekte, koji se realizuju putem posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa, otvorenih van Jedinstvenog računa Trezora, Zaključkom Vlade FBiH iz 2021. godine definisano je da se postojeći razvojno-investicijski projekti nastave implementirati po do sada utvrđenim procedurama i u skladu s potpisanim međunarodnim sporazumima do kraja realizacije ovih projekata. Međutim, nije utvrđeno kako će se realizovati novi projekti.

Ministrica je 23. 11. 2021. godine obavijestila institucije koje u svom resoru imaju razvojno - investicijske projekte⁸⁷ da povlače ovlaštenja data osobama iz Ministarstva za raspolaganje sredstvima na projektnim računima koji su u prethodnom periodu otvorili radi osiguranja povrata PDV-a, sufinansiranja projekata iz Budžeta FBiH, kantona, lokalnih zajednica i krajnjih korisnika, naplate tenderske dokumentacije i slično. Korisnicima je naloženo da poduzmu sve aktivnosti na promjeni osoba ovlaštenih za raspolaganje sredstvima na predmetnim projektnim računima kako bi se okončale najkasnije do 31. 12. 2021. godine i da o tome obavijeste Ministarstvo. Nadalje, korisnici su obaviješteni da lica ovlaštena u ime Ministarstva za raspolaganje sredstvima na predmetnim projektima neće vršiti potpisivanje isplatnih naloga počev od 1. 1. 2022. godine, te će svi dostavljeni nalozi za plaćanja sa predmetnih računa nakon 31. 12. 2021. godine biti vraćeni pošiljaocu. **Napominjemo da je Ministarstvo u ranijem periodu dalo saglasnost na otvaranje ovih računa. Navedeno je suprotno odredbama Zakona o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna novčana sredstva, uključujući i primitke od kredita i zajmova, obavezno uplaćuju na JRT, svi računi se drže i vode u ime Ministarstva, a transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći, evidentiraju se u Glavnoj knjizi Trezora.**

U skladu s Uredbom, Ministarstvo je u obavezi najmanje jednom godišnje informisati Vladu FBiH o utrošku sredstava kojima se finansiraju projekti uključeni u PJI FBiH. U vrijeme obavljanja revizije nisu nam prezentirani podaci o utrošku sredstava, jer je izrada informacije o utrošku sredstava bila u toku. Komisija za PJI FBiH sačinila je Izvještaj za period januar-juni 2022. godine, te juli - decembar 2022. godine. U izvještaju Komisija je sugerisala da je potrebno obezbijediti da u PJI budu uključeni projekti sa najvećim stepenom pripremljenosti, s obzirom na ograničena sredstva raspoloživa za finansiranje kapitalnih projekata.

Također, definisano je da treba propisati dodatne kriterije kako bi prednost za uključivanje u prioritetne projekte za finansiranje imali projekti čija bi implementacija bila izvjesna u godinama za koje se donosi PJI, kako bi se izbjeglo kašnjenje u realizaciji projekta, te stvaranje dodatnih troškova

⁸⁷ Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove i Federalna uprava za inspeksijske poslove

zbog nepovučenih kreditnih sredstava, u slučaju kreditnog zaduženja. Iz tog razloga, kao prioritetni projekti, u PJI trebaju biti uključeni projekti sa visokim stepenom pripremljenosti, pogotovo kod projekata koji zahtijevaju pokretanje procedure za ino zaduženje. Na taj način bi se izbjeglo kašnjenje u realizaciji projekata, te stvaranje dodatnih troškova zbog nepovučenih kreditnih sredstava, u slučaju kreditnog zaduženja.

Napominjemo da je taksa na nepovučena sredstva ugovorena i plaća se za 29 projekata koje finansiraju kreditori: EBRD, IBRD i KfW. Ugovorima je definisano da se taksa obračunava primjenom definisanog postotka na nepovučeni iznos kredita, a počinje se obračunavati nakon isteka perioda od nekoliko mjeseci (utvrđeno ugovorima o zajmu) nakon potpisivanja Ugovora o zajmu i obračunava se dok se zajam ne povuče o cijelosti ili dok se Ugovor o kreditu ne otkaže.

Ugovoreni iznos kredita za ove projekte iznosi 1.990.893.276 KM. Povučeni iznos kredita zaključno sa 31. 12. 2022. godine iznosio je 1.112.550.246 KM, dok je iznos nepovučenih sredstava iznosio 878.343.030 KM. Ukupno plaćena taksa na nepovučena sredstva, zaključno sa 31. 12. 2022. godine, iznosila je 28.255.261 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2022. godini odnosi 3.935.373 KM.

U nastavku dajemo tabelarni pregled osam projekata na koje se odnosi 83,30% ukupno plaćene takse na nepovučena sredstva u 2022. godini:

Projekat	Planirani period implementacije projekta	Ugovoreni iznos kredita	Iznos kredita povučen do 31. 12. 2022.	Iznos nepovučenih sredstava	Troškovi plaćeni u 2022.	Ukupno plaćeni troškovi do 31. 12. 2022.
1	2	3	4	5	6	7
Sanacija cesta nakon poplava	1. 6. 2019 – 13. 6. 2020.	127.128.950	52.562.395	74.566.555	426.625	3.385.837
Projekat javnog prevoza Sarajevo 1	1. 7. 2020 – 31. 12. 2022.	29.337.450	9.743.493	19.593.957	110.171	321.731
Projekat Koridor Vc dio 3	2. 12. 2020 – 31. 12. 2022.	352.049.400	216.590.891	135.458.509	905.944	3.956.419
Projekat javnog prevoza Sarajevo 2	8. 12. 2020 - 31. 12. 2022.	39.116.600	12.528.628	26.587.972	453.480	453.480
Projekat Koridor Vc obilaznica Doboj	30. 4. 2021 – 31. 12. 2024.	117.349.800	1.173.498	116.176.302	588.949	1.988.997
Energetska efikasnost u bolnici Zenica	1. 8. 2021 - 31. 3. 2022.	19.558.300	195.583	19.362.717	413.927	413.927
Energetska efikasnost u javnim zgradama	1. 10. 2021 - 23. 10. 2023.	15.646.640	4.025.563	11.621.077	157.695	157.695
Projekat podrške preduzećima	20. 9. 2021 - 15. 8. 2022.	65.715.888	164.290	65.551.598	221.533	221.533
Ukupno		765.903.028	296.984.341	468.918.687	3.278.324	10.899.619

Ministarstvo je u ranijem periodu dalo saglasnost za otvaranje posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa, otvorenih van Jedinog računa Trezora putem kojih se implementiraju razvojno-investicijski projekti. Ovo nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH kojim je propisano da se svi računi moraju držati u ime ministarstva finansija, odnosno službi za finansije. Budući da je Ministarstvo u ranijem periodu dalo saglasnost za njihovo otvaranje, a da je prethodne godine povuklo ovlaštenje potpisnika, potrebno je inicirati aktivnosti na njihovom gašenju, kao i evidentiranje projektnih rashoda u Glavnoj knjizi Trezora, što će omogućiti i njihovo praćenje i izvještavanje.

Uzimajući u obzir činjenicu da se iz godine u godinu plaćaju značajni iznosi takse na nepovučena sredstva, nije osigurano praćenje, realizacija i izvještavanje o realizaciji razvojno-investicijskih

projekata u skladu s Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija i Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu. U okviru novog projekta „Upravljanje javnim investicijama usmjereno ka rezultatima: Sistem planiranja i upravljanja javnim investicijama – PIPMS BiH“ pokrenute su aktivnosti na uspostavljanju unaprijedenog okvira za pripremu, implementaciju i praćenju projekata, čiji je rok za implementaciju septembar 2023. godine.

Preporuke:

- *nastaviti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata;*
- *inicirati aktivnosti prema Vladi FBiH i ministarstvima koja imaju otvorene račune van Jedinistvenog računa Trezora u cilju njihovog zatvaranja.*

12.KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo je 24. 5. 2023. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi: obračuna doprinosa na naknade za rad u komisijama, budžetskog planiranja; usklađivanja registra budžetskih korisnika s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH; donošenja internog akta kojim će se propisati stepen tajnosti dokumentacije u radu Jedinice za budžetsku inspekciju; nadogradnje postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna naknada po osnovu angažmana u komisijama; primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (MRS JS); revalorizacije stalnih sredstava, aktivnosti na donošenju MRS JS; zaprimljenih žalbi izjavljenih na upravne akte prvostepenih organa; nadzora nad radom privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima s udjelom državnog kapitala iz nadležnosti FBiH; evidentiranja sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju; uspostave funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice i sačinjavanja Godišnjeg konsolidovanog izvještaja interne revizije; sačinjavanja Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta; donošenja internog akta kojim bi se regulisalo radno vrijeme; angažovanja zaposlenika u više od dvije komisije; utvrđivanja duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, te postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu; kriterija za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera; odobravanja sredstava tekućih i kapitalnih transfera; Ugovora za zamjenu interno razvijenih desktop aplikacija za podršku procesima pomoćnih evidencija; planiranja i evidentiranja obaveza po osnovu pravosnažnih sudskih presuda na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza; poduzimanja mjera za naplatu potraživanja po kreditima koji su po osnovu supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike; evidentiranja kursnih razlika u Glavnoj knjizi Trezora; knjigovodstvenog evidentiranja otplate obaveza po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar; otklanjanja nedostataka na modulu stalnih sredstava (FA) i modulu potraživanja (AR); praćenja i izvještavanja, te knjigovodstvenog evidentiranja razvojno-investicijskih projekata.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na knjigovodstveno evidentiranje razvojno-investicijskih projekata, s obzirom na to da su računi putem kojih se implementiraju razvojno-investicijski otvoreni van Jedinistvenog računa Trezora i potrebno je poduzeti aktivnosti na njihovom zatvaranju, odnosno evidentiranju projektnih rashoda u okviru Glavne knjige Trezora. Također, prihvaćeno je i obrazloženje koje je dato u vezi utvrđivanja duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, te postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godine, s obzirom na

to da ove institucije prilikom prelaska na državni nivo nisu u skladu sa zakonskim propisima izvršile popis imovine, obaveza i potraživanja, Ministarstvo ne posjeduje relevantnu dokumentaciju. Pored toga, prihvaćeno je obrazloženje koje je dato u vezi planiranja i evidentiranja obaveza po osnovu pravosnažnih sudskih presuda na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza, s obzirom na to da se radi o sudskim odlukama koje nije moguće realizovati.

Djelimično su prihvaćena dodatna obrazloženja vezana za revalorizaciju stalnih sredstava, koja nisu u potpunosti uticala za izmjenu nalaza i date preporuke. Obrazloženje na preporuku koja je data u vezi raskida Ugovora za zamjenu interno razvijenih desktop aplikacija za podršku procesima pomoćnih evidencija je prihvaćeno, jer su u toku aktivnosti na izradi softvera. U vezi nadzora nad radom privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima s udjelom državnog kapitala iz nadležnosti FBiH naknadno je dostavljena dodatna dokumentacija koja nije ranije prezentirana i koja nije uticala na izmjenu nalaza i date preporuke.

Ostali komentari nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća obrazloženja:

- u vezi obrazloženja datog za obračun doprinosa za rad zaposlenika u komisijama, stav Ministarstva je da se angažovanje zaposlenika u komisijama ne vrši na osnovu ugovora o radu, niti u vezi s ugovorom o radu. Ministarstvo je također stava da poslovi za koje se zaposlenici angažuju ne mogu biti u okviru poslova niti zadataka vezanih za primanja iz okvira radnog mjesta, odnosno ne mogu biti poslovi na osnovu ugovora o radu niti su u vezi s ugovorom o radu zaključenim s isplatiocem prihoda (nesamostalni rad). S tim u vezi, Ured za reviziju daje preporuku da se naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavaju kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima. Cilj ove preporuke, kao i dugogodišnjeg pisanja Ureda za reviziju o ovom nalazu jeste da se ukaže na neprimjerenost angažmana zaposlenika u komisijama u kojima obavljaju poslove iz nadležnosti Ministarstva, npr. godišnji popis, javne nabavke, izbor i imenovanja i sl., a za to im se isplaćuje naknada na koju se obračunavaju doprinosi kao da se radi o samostalnoj djelatnosti. Smatramo da je, uvažavajući trošak kako za pojedina ministarstva, tako i za FBiH, potrebno implementirati mjere s ciljem racionalizacije troškova rada i ostvarivanja ušteda. U vezi s tim, kako smo konstatovali da se ne poštuju odredbe Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, da se zaposlenici angažuju u više od dvije komisije, da se ne radi van radnog vremena, da su poslovi iz nadležnosti jer su dio opisa poslova sistematizovanih radnih mjesta, te da sve to upućuje na potrebno tretiranje naknade kao prihoda od nesamostalne djelatnosti i da su proistekle iz ugovora o radu (ti zaposlenici ne bi mogli biti članovi komisije da nisu zaposleni u Ministarstvu po osnovu ugovora o radu). Ističemo da se ovdje ne radi o komisijama koje su posebnim zakonom utvrđene, angažmanu vanjskih saradnika i sl.
- u dijelu komentara u kojem je navedeno da je po pitanju gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika postupljeno u skladu s procjenama zasnovanim na analizama prijedloga prioriteta za izradu DOB-a i budžetskih zahtjeva svakog budžetskog korisnika, ističemo da gornja granica rashoda nije utvrđena na realnim potrebama s obzirom na realizaciju sredstava u odnosu na planirana sredstva;
- u vezi sa komentarom koji se odnosi na usklađivanje Registra budžetskih korisnika FBiH, Ministarstvo je stava da je budžetske korisnike koji su stekli uslove budžetskog korisnika s posebnim razdjelima na osnovu dostavljenih obrazaca RBK uvrstilo u Registar budžetskih korisnika. Međutim, Registar budžetskih korisnika FBiH koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo i dalje nije u potpunosti u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH, s obzirom na to da i Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. U skladu s članom 3. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih

korisnika budžeta u FBiH, Registar uspostavlja i vodi Federalno ministarstvo finansija, te je potrebno da u narednom periodu Ministarstvo nastavi sa aktivnostima na usklađivanju Registra, kao i da u komunikaciji s ova dva budžetska korisnika stvori preduslove za njihovo usklađivanje (budžetske instrukcije, periodično izvještavanje i dr.)

- u obrazloženju na datu preporuku u vezi donošenja internog akta kojim će se propisati stepen tajnosti dokumentacije u radu Jedinice za budžetsku inspekciju navedeno je da bi donošenjem internog akta Ministarstvo postupilo suprotno Zakonu o budžetima u FBiH i Zakonu o organizaciji organa uprave u FBiH, s obzirom da ne postoje pravne pretpostavke za donošenje internog akta. Zakonom o budžetima u FBiH propisano je da je budžetski inspektor dužan čuvati poslovnu i profesionalnu tajnu i podatke za koje sazna tokom vršenja nadzora i drugih poslova iz svoje nadležnosti, u skladu s utvrđenim stepenom tajnosti i ne odnosi se na sve podatke za koje sazna, nego samo tajne (povjerljive) koje su od strane subjekta kod kojeg je vršen nadzor definisane kao tajne. S tim u vezi, potrebno je donijeti proceduru postupanja sa tajnim podacima do kojih inspektori dođu prilikom vršenja nadzora u radu Jedinice za budžetsku inspekciju;
- u vezi obrazloženja po pitanju nadogradnje postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna naknada po osnovu angažmana u komisijama navedeno je da se isplata naknada za angažmane u komisijama ne obavlja kroz aplikaciju za obračun plaća, nego kroz modul AP, te da nema nikakvih prepreka da se kroz modul AP obračunavaju doprinosi u skladu s preporukom Ureda za reviziju. Ističemo da niti Uredu za reviziju, niti budžetskim korisnicima koji su slali upite Ministarstvu po pitanju obračuna punih doprinosa na naknade za rad u komisijama, nije prezentirana instrukcija kako i na koji način je omogućeno izvršiti puni obračun doprinosa kroz modul AP;
- po pitanju primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (MRS JS) navedeno je da je Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano da propisi iz oblasti računovodstva i revizije koji se u smislu ovog zakona primjenjuju u FBiH, između ostalog podrazumijevaju i MRS JS, te da tvrdnja Ureda za reviziju da se u FBiH ne primjenjuju odredbe MRS JS nema uporište. Nije nam prezentirano koji se to MRS JS primjenjuju u FBiH. Napominjemo da MRS JS, čija je implementacija planirana Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2017–2020. u Federaciji BiH, nisu usvojeni, te da je Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021–2025. nastavljeno uvođenje MRS-a JS, a njihovo uvođenje je u nadležnosti Ministarstva;
- neprimjerena je konstatacija Ministarstva, da su kao predlagač Zakona o reviziji institucija u FBiH, a u skladu s članom 22. Zakona o organizaciji organa uprave FBiH, obavezni pripremati i davati odgovore na pitanja organa zakonodavne, odnosno organa izvršne vlasti koja se odnose na izvršavanje zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti. Ističemo da je Ured za reviziju institucija u FBiH vrhovna revizorska institucija i nije u nadležnosti Ministarstva.
- prelaskom Zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje na trezorsko poslovanje bilo je neophodno izvršiti usklađivanje Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH, Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH, kojima bi se regulisalo i evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvještavanje. Iako je Zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje prešao na trezorski način poslovanja, isplata prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju osigurava se iz budžetskih sredstava, a ne iz sredstava doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. S obzirom na to da nisu usklađeni zakonski propisi, trenutno nije moguće uspostaviti kontrolu nad utroškom budžetskih sredstava za isplatu ovih prava, odnosno nije osigurana diverzifikacija sredstava isplaćenih za penzije (koliko je sredstava za penzije isplaćeno iz sredstava doprinosa, a koliko iz sredstava Budžeta);
- u komentaru za uspostavu funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice navedeno je da je popunom upražnjenih radnih mjesta (od čega su dva popunjena u 2023. godini) ispunjeni uslovi za aktivniji angažman sektora i realizaciju većeg broja aktivnosti na razvoju oblasti javnih internih

finansijskih kontrola. S obzirom na to da je zadovoljavajući nivo popunjenosti postignut tek u 2023. godini, te da nije vršena provjera kvaliteta aktivnosti interne revizije u 2022. godini, i da uspostava interne revizije i dalje nije na adekvatnom nivou, ne može se potvrditi da je potpunom radnih mjesta zadovoljena funkcionalnost Centralne harmonizacijske jedinice;

- u vezi s komentarom koji se odnosi na sačinjavanje Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta u kojem je navedeno da Ministarstvo nema u službeno usvojenom budžetu planskih prihoda, napominjemo da su u Budžetu Ministarstva za 2022. godinu iskazane planske vrijednosti prihoda, te je u skladu s članom 7. stav 3 Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH u kolonama obrazaca koje se odnose se planirane pozicije trebalo unijeti podatke planiranih prihoda iz posljednjeg budžeta, zvanično usvojenog od nadležne institucije, za godinu za koju se sačinjava izvještaj;
- u vezi obrazloženja koje se odnosi na to da je u okviru internog akta – Uputstvo o kućnom redu regulisano radno vrijeme, napominjemo da utvrđeno radno vrijeme u Ministarstvu nije usklađeno sa Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe koju je donijela Vlada FBiH;
- u obrazloženju vezanom angažovanja zaposlenika u više od dvije komisije nije navedeno neslaganje sa nalazom Ureda za reviziju, nego je navedeno je da je Ministarstvo imalo poteškoće imenovati zaposlenike u radna tijela i popunjavati komisije. Po pitanju obavljanja poslova komisije izvan radnog vremena, navedeno je da se strogo vodilo računa o zapisnicima vezanim uz rad komisija, te da se naknada odobrava ukoliko je povjerenstvo obavljalo poslove izvan radnog vremena, međutim uvidom u elektronske evidencije prisustva na poslu nismo se uvjerali da su svi članovi komisija izvršavali zadatke izvan radnog vremena kako je navedeno u zapisnicima;
- u vezi definisanja kriterija za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera navedeno je da je komisija za dodjelu sredstava općinama i gradovima definisala podkriterije za vrednovanje projekata, kao i dokumentaciju koja se smatra dokazom ispunjenosti kriterija u cilju objektivnog bodovanja. Prilikom bodovanja aplikacija za utvrđeni kriterij „zrelost projekta“ nije jasno kako je moguće ocijeniti zrelost projekta iz podataka sadržanih u idejnom ili glavnom projektu, ako aplikant nije u obavezi dostaviti cjelokupne projekte, što ukazuje na netransparentnost i ostavlja prostora za moguća subjektivna postupanja prilikom pregleda i ocjene određenih projekata. Kriterij „očekivani rezultati“ nije mjerljiv i nije jasno utvrđena dokazna dokumentacija, a kao način vrednovanja, osim dokumentacije, navedene su ostale relevantne informacije i saznanja bez navođenja o kojim se konkretno informacijama radi;
- za odobravanje sredstava tekućih i kapitalnih transfera korisnicima iako prethodno nisu utrošena doznačena sredstva iz ranijih godina, navedeno je da je određen razuman rok za dostavljanje izvještaja o utrošku sredstava uvažavajući propise i procedure koji se odnose na postupke javnih nabavki. Napominjemo da se postupak dodjele sredstava i zaključivanje ugovora kasno provede što je jedan od razloga prolongiranja rokova i nemogućnosti poštovanja odredbi člana 57. Zakona o budžetima u FBiH;
- u vezi knjigovodstvenog evidentiranja otplate obaveza po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, navedeno je da u svojim evidencijama i arhivama nema originalni supsidijarni sporazum o preuzimanju otplate obaveza, kao ni ovjerenu kopiju istog. Napominjemo da je obavljanjem revizije za 2019. godinu kod JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar reviziji prezentirana kopija supsidijarnog sporazuma koji su potpisali predstavnici organa BiH, FBiH i ovlaštena osoba ispred JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar;
- u vezi komentara da Ministarstvo poduzima kontinuirane aktivnosti na naplati potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima preneseni na krajnje korisnike, ističemo da nisu poduzete sve radnje za naplatu s obzirom da se radi o potraživanjima iz ranijeg perioda, a zaključenim reprogramima prolongirani su samo rokovi otplate, odnosno struktura dospjelih obaveza;

- u vezi otklanjanja nedostataka na modulu stalnih sredstava (FA) i modulu potraživanja (AR) dato je obrazloženje da su usluge postproduksijske podrške u garantnom roku realizovane za sve nedostatke i greške koje su korisnici otkrili pri radu na sistemu. Međutim, prema radnim nalogima nismo se uvjerali da su sve greške koje su se desile prilikom prelaska na ove module korisničke greške na sistemu;

Dostavljene su i informacije o preduzetim određenim aktivnostima na osnovu date preporuke, koje se odnose na rješavanje žalbi izjavljenih na upravne akte prvostepenih organa. Po pitanju uvođenja MRS JS, navedeno je da su tokom 2022. godine aktivno poduzete mjere na osiguranju ključnih eksperata koji bi usmjeravali proces. Također, navedeno je da je Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije dostavljen ministru 28. 4. 2023. godine, nakon čega će biti dostavljen Vladi FBiH. U vezi praćenja i izvještavanja o implementaciji razvojno-investicijskih projekata kroz novi projekat „Upravljanje javnim investicijama usmjereno ka rezultatima: Sistem planiranja i upravljanja javnim investicijama – PIPMS BiH“ pokrenute su aktivnosti na uspostavljanju unaprijeđenog okvira za pripremu, implementaciju i praćenju projekata.

Pored toga, navedeno je da je za provođenje preporuke u vezi evidentiranja kursnih razlika potrebno donijeti novo Uputstvo o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.

Reviziju Federalnog ministarstva finansija obavio je revizorski tim u sastavu: Murisa Dizdarić – voditeljica tima, i Lamija Mujčić – članica tima.

Voditeljica tima

Murisa Dizdarić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju**

Kimeta Bihorac, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo finansija
Nadležno ministarstvo

Federalno ministarstvo finansija - financija
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice-glave

4200575050003

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

1601

Organizacioni broj

1601

Operativni broj

0110

Funkcionalni kod

10

Fond

Pojedinačni obrasci: X.

Konsolidovani obrasci:....

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja od JAN-22 do DEC-22

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	0	29.142.351	27.852.720	29.142.351	0,0%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	0	0	0	0	0,0%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	0	0	0	0,0%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0	0,0%
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	0,0%
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzeća	205	0	0	0	0	0,0%
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0,0%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0,0%
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	0,0%
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	0,0%

11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	0	0	0	0	0,0%
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0	0,0%
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	0,0%
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0	0,0%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	0	0	0	0	0,0%
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0	0,0%
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	0	29.142.351	27.852.720	29.142.351	0,0%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	0	1.618.530	1.479.464	1.618.530	0,0%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih poduzeća i finansijskih Institucija	218	0	320	740	320	0,0%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	0	1.618.210	1.478.724	1.618.210	0,0%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	0,0%
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,0%
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	0,0%
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,0%
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	0,0%
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	0	27.514.311	26.369.327	27.514.311	0,0%
27	722100	Administrativne takse	226	0	1.080	842	1.080	0,0%
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	0,0%
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0	0,0%
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	0	6.491.871	7.305.379	6.491.871	0,0%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	0	21.010.991	19.031.639	21.010.991	0,0%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	0	10.369	26.467	10.369	0,0%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	0	0	5.000	0	0,0%
34	723000	Novčane kazne	233	0	9.510	3.929	9.510	0,0%
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	0,0%
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	0	0	0	0	0,0%
37	731100	Primljeni tek.transferi od inostranih Vlada i međun. organizacija	236	0	0	0	0	0,0%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	0	0	0	0	0,0%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	0,0%
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	0	0	0	0,0%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,0%
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	0,0%
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	0	365.236.941	346.630.642	365.236.941	0,0%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	0	4.197.770	3.915.057	4.197.770	0,0%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	0	3.492.539	3.374.091	3.492.539	0,0%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	0	705.231	540.966	705.231	0,0%

47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	0	371.597	359.927	371.597	0,0%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	0	15.800.717	12.308.757	15.800.717	0,0%
49	613100	Putni troškovi	248	0	41.169	4.664	41.169	0,0%
50	613200	Izdaci za energiju	249	0	113.058	106.752	113.058	0,0%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	0	103.103	107.992	103.103	0,0%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	0	41.273	39.196	41.273	0,0%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	0	17.495	10.450	17.495	0,0%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	0	67.603	67.603	67.603	0,0%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	0	41.499	43.897	41.499	0,0%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga pl. prometa	255	0	58.332	63.996	58.332	0,0%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	0	15.317.185	11.864.207	15.317.185	0,0%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	0	229.713.816	233.025.344	229.713.816	0,0%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	0	210.093.946	210.044.998	210.093.946	0,0%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	0	0	0	0	0,0%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	0	3.539.893	3.042.583	3.539.893	0,0%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	0	0	0	0	0,0%
63	614500	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	262	0	0	0	0	0,0%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,0%
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	0,0%
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	0	16.079.977	19.937.763	16.079.977	0,0%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	0	28.999.306	20.000.000	28.999.306	0,0%
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	0	28.999.306	20.000.000	28.999.306	0,0%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	0,0%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0	0,0%
71	615400	Kapitalni transferi javnim poduzećima	270	0	0	0	0	0,0%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,0%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,0%
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0,0%
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	0	86.153.735	77.021.557	86.153.735	0,0%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	74.829.169	65.207.466	74.829.169	0,0%
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	1.968.566	2.161.591	1.968.566	0,0%
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	9.356.000	9.652.500	9.356.000	0,0%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0,0%
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279					0,0%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	0	-336.094.590	-318.777.922	-336.094.590	0,0%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281					0,0%
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0	0	0,0%

84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	0,0%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0,0%
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,0%
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	0	725.878	636.855	725.878	0,0%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	0,0%
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	0	0	0,0%
90	821300	Nabavka opreme	289	0	607.465	336.985	607.465	0,0%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,0%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	0	53.595	299.870	53.595	0,0%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	0	64.818	0	64.818	0,0%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	0	725.878	636.855	725.878	0,0%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	0	-336.820.468	-319.414.777	-336.820.468	0,0%
96		TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI	295					
97		PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	0,0%
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0,0%
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i nepr. organiz.	298	0	0	0	0	0,0%
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	299	0	0	0	0	0,0%
101	813400	Primitak sredstava po osn. učešća u dionicama javnih poduzeća	300	0	0	0	0	0,0%
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih poduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,0%
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,0%
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0,0%
105	822000	IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	15.000.000	15.463.903	15.000.000	0,0%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,0%
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprof. organiz. i privat poduzećima	306	0	0	0	0	0,0%
108	822300	Pozajmljivanje javnim poduzećima	307	0	0	0	0	0,0%
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća	308	0	0	0	0	0,0%
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	463.903	0	0,0%
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	15.000.000	15.000.000	15.000.000	0,0%
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0,0%
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	-15.000.000	-15.463.903	-15.000.000	0,0%
114		TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBVEZAMA	313				0	0,0%

115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	0,0%
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0,0%
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,0%
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,0%
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,0%
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,0%
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,0%
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,0%
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,0%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	730.517.057	757.868.871	730.517.057	0,0%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	456.021.806	450.724.488	456.021.806	0,0%
126	823200	Vanjske otplate	325	0	8.154.799	7.314.526	8.154.799	0,0%
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	220.000.000	250.000.000	220.000.000	0,0%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	46.340.452	49.829.857	46.340.452	0,0%
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0,0%
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,0%
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124))	330	0	-730.517.057	-757.868.871	-730.517.057	0,0%
132		UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	0	-1.082.337.525	-1.092.747.551	-1.082.337.525	0,0%
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	0	0	0	0	0,0%
134	01	Opće javne usluge (135+.....+142)	333	0	0	0	0	0,0%
135	011	Izvršni i zakon.organi, finacijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	0	0	0	0,0%
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,0%
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	0,0%
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0,0%
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0,0%
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	0,0%
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	0,0%
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	0,0%
143	02	Obrana(144+.....+148)	342	0	0	0	0	0,0%
144	021	Vojna obrana	343	0	0	0	0	0,0%
145	022	Civilna obrana	344	0	0	0	0	0,0%
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,0%
147	024	liR Obrana	346	0	0	0	0	0,0%
148	025	Obrana n. k.	347	0	0	0	0	0,0%
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	0	0	0	0	0,0%
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0,0%

151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	0	0	0	0	0,0%
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0,0%
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,0%
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,0%
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0,0%
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	0	0	0	0	0,0%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	0,0%
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	0	0	0	0,0%
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0,0%
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0,0%
161	045	Transport	360	0	0	0	0	0,0%
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0,0%
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,0%
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,0%
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0,0%
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	0	0	0	0	0,0%
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	0,0%
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	0,0%
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0,0%
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,0%
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0,0%
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	0,0%
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	0	0	0	0	0,0%
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	0,0%
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	0,0%
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0	0,0%
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	0	0	0	0,0%
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0,0%
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0,0%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	0	0	0	0	0,0%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0,0%
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,0%
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0,0%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	0,0%
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0,0%

186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	0,0%
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	0	0	0	0	0,0%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	0	0	0	0,0%
189	082	Usluge kulture	388	0	0	0	0	0,0%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	0	0	0	0	0,0%
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0	0,0%
192	085	IiR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0,0%
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	0,0%
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	0	0	0	0	0,0%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0	0,0%
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	0,0%
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0,0%
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0	0,0%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	0,0%
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	0,0%
201	097	IiR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0,0%
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0,0%
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	0	0	0	0	0,0%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	0,0%
205	102	Starost	404	0	0	0	0	0,0%
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	0,0%
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	0,0%
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	0,0%
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	0,0%
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	0,0%
211	108	IiR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0,0%
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	0	0	0	0,0%

Sarajevo
Mjesto

24.2.2023.
Datum

Smailbegović Leila
Certifikovani računovoda
LEILA SMAILBEGOVIĆ
Broj: CR-5976/5
CR-5976/5
Broj dozvole

Jelka Milićević, ministar
Rukovodilac

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Federalno ministarstvo finansija/financija

Nadležno ministarstvo

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA-FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA

Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar

Sjedište potrošačke jedinice

FINANSIJSKO INFORMATIKALNA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVA CENTAR 8

28.02.2023

Obrazac BS

4200575050003

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

1601001

Organizacioni broj

1601

Operativni broj

0110

Funkcionalni kod

10

Fond

Pojedinačni obrasci: ☐Konsolidovani obrasci: ☐**BILANS STANJA**
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	53.240.541	53.383.609	99,73
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	367	467	78,59
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	4.547	10.198	44,59
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	0	0	
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	53.235.627	53.372.944	99,74
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	0	0	
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	12.805.780	25.249.506	50,72
12	011000	Stalna sredstva	011	14.890.168	14.078.591	105,76
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	7.220.359	6.659.508	108,42
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	7.669.809	7.419.083	103,38
15	020000	Dugoročni plasmani	014	0	0	
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	0	0	
18	031000	Vrijednosni papiri	017	932.144	932.144	100,00
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	570.712	575.261	99,21
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	361.432	356.883	101,27
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	4.774.539	17.473.540	27,32
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	66.046.321	78.633.115	83,99

Kontrolni broj: 10670733795442

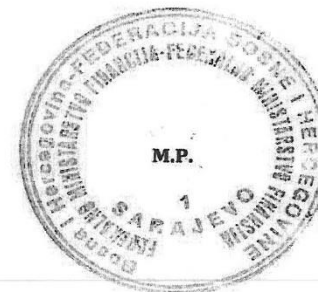
str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	53.339.206	53.450.728	99,79
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	816.150	355.635	229,49
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	69.281	318.943	21,72
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	369.432	348.203	106,10
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	52.084.343	52.427.947	99,34
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	5.010.663	17.741.210	28,24
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	4.774.539	17.473.540	27,32
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	236.124	267.670	88,21
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	7.696.452	7.441.177	103,43
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	8.031.241	7.775.966	103,28
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	0	0	
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038	334.789	334.789	100,00
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	66.046.321	78.633.115	83,99

Sarajevo-Centar, 24.02.2023.
Mjesto i datum

SMAILBEGOVIĆ (NEĐIB) LEJLA
Certifikovani računovoda
CERTIFICIRAN RACUNOVODIA
Lejla Smailbegović
Broj: 033/253-490
033/253-490
Kontakt

Jelka Milićević
Rukovodilac

Kontrolni broj: 10670733795442

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
SARAJEVO

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF FINANCE
SARAJEVO

Broj : 02-11-3-7-7940-3/22
Sarajevo, 29.05.2023.godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH**

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom Federalnog ministarstva finansija za 2022.godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog ministarstva finansija za 2022.godinu, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.

Sarajevo, Ulica Mehmeda Spaha br. 5
Telefon +387 33 253 400 Fax: +387 663 314
e-mail : ured_ministra@fmf.gov.ba
www.fmf.gov.ba

- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv *Federalnog ministarstva finansija*, i koje je pokrenuo *Federalno ministarstvo finansija* i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u *Federalnom ministarstvu finansija* za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

S poštovanjem,

MINISTAR

Lon Kraljević

Sarajevo, Ulica Mehmeda Spaha br. 5
Telefon +387 33 263 400, Fax +387 663 314
e-mail : ured.ministra@fmf.gov.ba
www.fmf.gov.ba